- Генадзь Карпенка: грамадства трымаецца на згодзе, а мая ўласная сям'я — на жонцы. 1-я — 3-я стар.
- Колькі чалавек памерла «ад Чарнобыля»? 3-я стар.
- «Хуткую дапамогу выклікалі?» Да вас едуць урач і карэспандэнт. 2-я стар.
- Крымінал: «Калі б мы ведалі пра турму — самі б тыя памперсы ў Маскву панеслі». 4-я стар.

ЗВЯЗДА

13 сакавіка 1996 г. серада, № 70 (22873)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

РОЗГАЛАС

ПРЭЗІДЭНТ ПОЛЬШЧЫ АЛЯКСАНДР КВАСЬНЕЎСКІ НАВЕДАЕ БЕЛАРУСЬ ЯШЧЭ Ў САКАВІКУ

Прэзідэнты Польшчы і Літвы ў час сустрэчы ў Вільнюсе пацвердзілі адмоўныя адносіны да ідэі Барыса Ельцына пракласці транзітны калідор праз Польшчу аб Літву ў Калінінградскую вобласць.

Аляксандр Квасьнеўскі, у прыватнасці, адзначыў, што такія калідоры ў Еўропе не існуюць, і калі нешта і неабходна зрабіць, дык гэта палепшыць прапускную здольнасць існуючых шляхоў зносін, агульнымі намаганнямі іх мадэрнізаваць. Калі ў Расіі ці Беларусі існуюць праблемы наконт гэтага, то лепш за ўсё, паводле слоў А.Квасьнеўскага, вырашаць на шматбаковых перагаворах Польшчы, Літвы, Беларусі і Расіі.

На пытанне вільнюскага карэспандэнта БЕЛТА Альгімантаса Бразайціса, як прэзідэнт Польшчы ацэньвае стан польска-беларускіх сувязей у аспекце актывізацыі палітычных і эканамічных адносін Беларусі з Літвой, А.Квасьнеўскі адказаў, што Польшча вельмі зацікаўлена ў тым, каб Беларусі спадарожнічаў поспех. Ён заявіў, што вельмі высока цэніць усе эканамічныя ініцыятывы Беларусі ў кірунку супрацоўніцтва з суседзямі. «Наша граніца павінна быць карыснай часткай для Беларусі», — сказаў А.Квасьнеўскі. Ён таксама адзначыў, што яшчэ ў сакавіку, перад сваім афіцыйным візітам у Маскву, спадзяецца з рабочым візітам наведаць Беларусь і сустрэцца з Прэзідэнтам Аляксандрам Лукашэнкам.

Станоўча ацаніў літоўска-беларускія адносіны і Альгірдас Бразаўскас, які падкрэсліў, што актывізацыя сувязей з Польшчай не аслабіць добрасуседскіх сувязей з Рэспублікай Беларусь.

Альгімантас БРАЗАЙЦІС, БЕЛТА.

У ГЭТЫМ ГОДЗЕ Ў МІНСКУ БУДЗЕ ПРЫВАТЫЗАВАНА 80 ПРАЦЭНТАЎ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ ГАНДЛЮ

Паводле даных Мінскага гарадскога камітэта па кіраванні дзяржаўнай маёмасцю і прыватызацыі, у выніку правядзенай работы за 1995 год у даход дзяржавы паступіла 47,6 млрд. рублёў. У тым ліку ад прыватызацыі ўласнасці камунальнай уласнасці — 45,6 млрд. і рэспубліканскай — 2 млрд. рублёў.

На думку старшыні Мінгармаёмасці Тадэвуша Малінойскага, вынікі дзейнасці камітэта былі б значна лепшыя, калі б працэс прыватызацыі быў больш планамерным характар і была распрацавана і зацверджана адпаведная нарматыўная база. У сувязі з гэтым 29 лютага Мінгарвыканкам зацвердзіў Праграму прыватызацыі камунальнай уласнасці г. Мінска на гэты год і Пералік аб'ектаў, якія трэба прыватызаваць у 1996 годзе. Асабліва трэба адзначыць, што праграмай прадугледжана прыватызаваць у гэтым годзе не менш за 80 працэнтаў прадпрыемстваў гандлю, грамадскага харчавання і бытавога абслугоўвання.

Пры гэтым асноўнай мэтай прыватызацыі становіцца змена ўласніка з далейшым павышэннем эфектыўнасці выкарыстання аб'ектаў прыватызацыі. Што ў сваю чаргу прывядзе да развіцця канкурэнцыі і дэманапалізацыі эканомікі, прыцягнення пазабюджэтных інвестыцый і фарміравання рынкавых структур і адносінаў на тэрыторыі горада.

Прадпрыемствы камунальнай уласнасці з колькасцю працуючых да 100 чалавек Мінгармаёмасцю намечана прыватызаваць пераважна шляхам продажу на конкурснай ці аўкцыённай аснове.

Сяргей КУРКАЧ.

ПАЗБАЎЛЕННЕ ПАСАД — ЯК МЕТАД «ЭФЕКТЫЎНАСЦІ»

Не чакаючы падвядзення вынікаў работы ў першым квартале, у Міёрскім раёне ўжо пачалі звальняць кіраўнікоў, якія дапусцілі зніжэнне вытворчых паказчыкаў.

На нечарговым пасяджэнні мясцовага выканаўчага камітэта былі адхілены ад пасад дырэктары Дзісненскага камбіната будаўнічых матэрыялаў, кансервавага завода, галоўны ветурач раёна, асобныя кіруючыя работнікі пакуль атрымалі «вымовы». Райвыканкам зацвердзіў таксама рашэнні калегіі райсельгасхарчу аб вызваленні ад займаемых пасад старшынь калгасаў «Гігант», імя Чапаева, «Кастрычніцкая рэвалюцыя» і цэлай групы галоўных спецыялістаў гэтых і іншых гаспадарак раёна за дрэнную работу і рэкамендаваў агульным сходам калгаснікаў канчаткова вырашыць іх лёс. Пакуль жа сітуацыя як у прамысловасці, так і ў сельскай гаспадарцы раёна застаецца трывожнай, «мінусуюць» многія калектывы. Ці дапаможа такое ператрасанне кадраў пераадолець зацяжны спад, пакажа час.

Уладзімір ШЫК.

АБМЯРКОЎВАЮЦЦА ПРАБЛЕМЫ ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ

Старшыня Вярхоўнага Савета Сямён Шарэцкі прыняў 11 сакавіка кіраўнікоў Беларускага савета калгасаў.

У ходзе сустрэчы выказана заклапочанасць становішчам спраў у сельскай гаспадарцы напярэдадні веснавой сяўбы, марудная рэалізацыя намечаных мераў, адсутнасць рэсурсаў для якаснага правядзення палявых работ.

Затым гутарка была прадоўжана з удзелам кіраўнікоў аграрнай навукі, якія ажыццяўляюць пастаўку ўгнаенняў весцы.

Як стала вядома карэспандэнту БЕЛТА, у бліжэйшы час у Вярхоўным Савеце мяркуецца разгледзець даклад урада аб становішчы спраў у аграпрамысловым комплексе і мерах па выхаду з крызісу.

БЕЛТА.

ПАЛЁГКА ДЛЯ КВАТЭРА-НАЙМАЛЬНІКАЎ

Падобна, старшыня Магілёўскага аблвыканкома Аляксандр Куліч можа стаць самым аўтарытэтным чалавекам месяца. За ўсякім разе, для жыхароў вобласці.

З-пад пяра кіраўніка абласной «вертыкалі» выйшаў дакумент, які рэальна, хоць і нязначна, аблегчыў беспакой рэформаваных жыццё многіх. Аляксандр Мікалаевіч распарадзіўся прыпыніць налічэнне пені на кватэрныя (але аплачаныя) рахунках за жыллё і камунальныя паслугі. Выключаны гэты крок здаровай логікай: якая можа быць пеня, калі зарплата своечасова не выплачваецца, а народ у пераважнай большасці існуе ад палучкі да палучкі. Па сутнасці, ухілена абсурдная сітуацыя, калі дзяржава ж сваёй жа віне ўмудралася стрыгчы купоны.

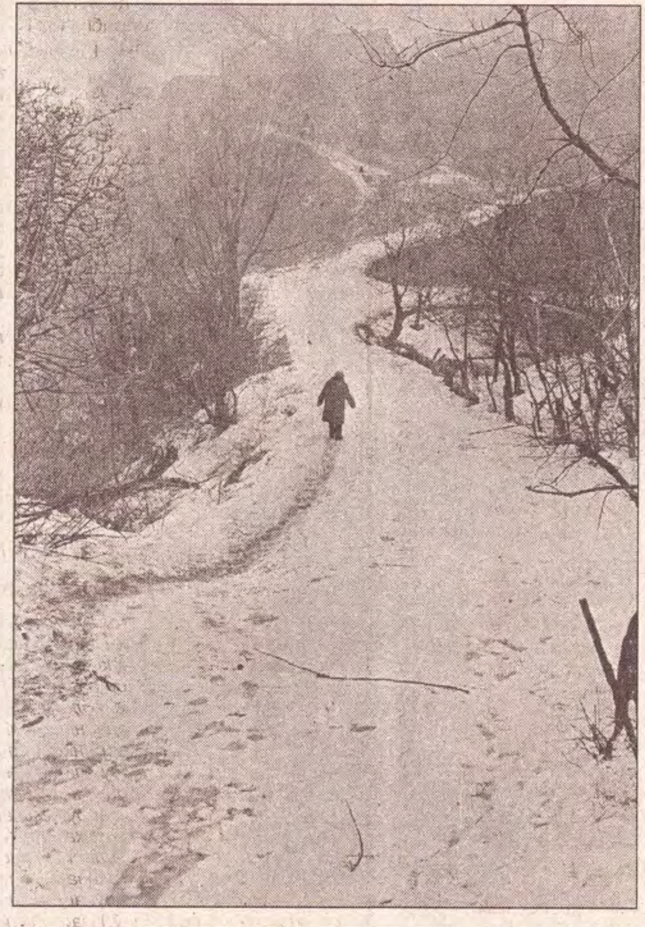
Васіль ЛЕЎЧАНКА.

ГАНДАЛЬ ЦЫГАРЭТАМІ СТАНЕ ЦЫВІЛІЗАВАНЫМ?

Апошнімі днямі пайшлі чуткі, што ў Мінску сталі больш таннымі цыгарэты замежнай вытворчасці і што дзялкі ад гэтага бізнесу ледзь не задарма збываюць свой тавар.

Бясспрэчна, падставай для гэтай інфармацыі стала ўвядзенне з 1 сакавіка ліцэнзавання на продаж цыгарэтных (як, дарэчы, і алкагольных) вырабаў. Сапраўды, у мінскіх дзяржаўных крамах з'явіліся партыі замежнага тытуню, прычым па крыху ніжэйшых цэнах, чым у камерсантаў. Напрыклад, у дзяржгандлі пачак «LM» каштуе 7 тысяч рублёў, «Bond» — 5.500, «Саюз-Апалон» — 5 тысяч рублёў. Што ж тычыцца цыгарэтных «карабейнікаў», то ў іх тавар пакуль захоўвае ранейшыя цэны (аб якіх «Звязда» ўжо паведамляла), не паменела і саміх гандляроў на скрыжаваннях вуліц, вакзалах і станцыях метро. Зрэшты, думаецца, да пары да часу. Распрадаўшы рэшткі тавару, новыя партыі стане немэтазгодным набываць з-за ўзрастаючай канкурэнцыі дзяржавы. Хаця... Ведаючы, наколькі наш народ здатны на розныя выдумкі, пачакаем ходу ў адказ цыгарэтных бізнесменаў?

Сяргей РАСОЛЬКА.

Сплывуць снягі — сплыве былое?

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

КАМПЕНСАЦЫЯ ЎКЛАДАЎ: МІФ ЦІ РЭАЛЬНАСЦЬ

Пра абясцэньванне грашовых сродкаў, якія з'ела інфляцыя, за 5 апошніх гадоў у нашай краіне было сказана нямала. Да сапраўдных крокаў па кампенсацыі ўкладаў справа, як правіла, не даходзіла.

Многія задаваліся пытаннем: «Няўжо дзяржава так і пакіне ні з чым сваіх гора-ўкладчыкаў?» «А вось і... «не», — адказалі ў АСБ «Беларусбанк» і адкрылі кампенсацыйны ўклад для насельніцтва.

Каб даведацца пра льготныя ўмовы па гэтаму ўкладу, карэспандэнт «Звязды» звярнуўся па тлумачэнні ў Першамайскае аддзяленне «Беларусбанка».

Вядучы спецыяліст аддзялення банка Валянціна Нікіфарава:

— Па-першае, каб адкрыць кампенсацыйны ўклад, трэба прадставіць даведку аб наяўнасці грошай на рахунку Ашчаднага банка да 1 студзеня 1991 года. У гэтым выпадку банк абяцае 1000-разовае павелічэнне гэтых зберажэнняў.

— Значыцца, калі ў 1990 годзе ў мяне ў Ашчадбанку была тысяча рублёў, дык зараз я атрымаю мільён?

— Не зусім так. Па-другое, вам таксама трэба ўнесці ў банк на спецыяльны рахунак уклад у 2000 разоў большы за той, які быў да 1991 года, — у вашым выпадку гэта ўсяго 2 млн. рублёў. Па-трэцяе, каб атрымаць кампенсацыю, неабходна, каб ваш уклад праляжаў у банку на працягу аднаго года. На сённяшні дзень даход на кампенсацыйныя ўклады роўны 33 працэнтам гадавых, а пасля заканчэння яго тэрміну захоўвання выплачваецца і кампенсацыйная прэмія, роўная 1/2 сумы першапачатковага ўзносу.

— У выніку праз год я атрымаю назад свае 2 млн. плюс мільён кампенсацыйных і 660 тысяч рублёў як 33 працэнты гадавых?

— У прынцыпе гэта так. Аднак банк пакідае за сабой права ў аднабаковым парадку павялічваць тэрмін захоўвання сродкаў на рахунку па гэтаму ўкладу, папярэдне папярэдзіўшы аб гэтым укладчыка праз аб'явы ў сродках масавай інфармацыі. А ў выпадку, калі вы здымеце свае сродкі раней устаноўленага тэрміну, дык атрымаеце даход роўны стаўцы да запатрабавання (12 працэнтаў гадавых) і, натуральна, кампенсацыі не атрымаеце. Тут жа трэба дабавіць, што даход на кампенсацыйныя ўклады ў памеры 33 працэнтаў гадавых таксама можа быць зменены банкам у выпадку зацвярджэння новай стаўкі рэфінансавання.

А ў той жа час многія камерцыйныя банкі прапаноўваюць не меншыя працэнты, і да таго ж абавязуюцца выплачваць іх штомесяц. А тут і стаўку змяніць могуць, і тэрмін захавання расцягнуць...

Сяргей КУРКАЧ.

ЖЫЛЛЁВЫЯ СУБСІДЫІ АТРЫМЛІВАЮЦЬ КАЛЯ 5 ПРАЦЭНТАЎ НАСЕЛЬНІЦТВА БЕЛАРУСІ

Каля пяці працэнтаў насельніцтва рэспублікі атрымліваюць сёння жыллёвыя субсідыі. Як паведамілі БелаПАН у Міністэрстве жыллёва-камунальнай гаспадаркі, у Гродзенскай і Брэсцкай абласцях гэты паказчык вышэйшы — 9,5 і 8,7 працэнта, у Мінскай і Магілёўскай — значна ніжэйшы (2,3 і 2,9 працэнта). Пры гэтым не ўлічваюцца субсідыі ў ведамасным жыллёвым фондзе.

Што да сярэдняга памеру жыллёвай субсідыі, то ён невялікі — 64,4 тысячы рублёў. Магчыма, таму не так ужо шмат сем'яў звяртаецца з просьбай аб яе налічэнні. У студзені, напрыклад, у органы субсідзіравання ў цэлым па рэспубліцы звярнуліся ўсяго 58.204 сям'і. З пачатку выдачы субсідый іх атрымала 150.261 сям'я на суму 9698,1 мільёна рублёў.

На думку супрацоўнікаў органаў субсідзіравання, адной з праблем, якія аказваюць уплыў на працэс субсідзіравання, з'яўляецца скажэнне грамадзянамі звестак аб сваіх грашовых даходах. Асабліва на гэта «хварэюць» сем'і беспрацоўных, прадпрымальнікаў і працаўнікоў недзяржаўнага сектара.

Паўплываў на працэс субсідзіравання і загад, які існаваў да нядаўняга часу, аб адмове ў прадастаўленні субсідый тым, хто мае запазычанасць па ўплаце за жыллёва-камунальныя паслугі. Тлумачэнні аб зняцці гэтага ўказання паступілі ў органы субсідзіравання толькі ў снежні 1995 года.

Святлана ЮЗІК, БелаПАН.

У НАПРУЖАНЫМ РЫТМЕ

ПРАЦУЕ ПРЭЗІДЭНТ НА ГОМЕЛЬШЧЫНЕ

Першы дзень знаходжання на Гомельшчыне Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, кіраўнікоў Кабінета Міністраў, Адміністрацыі Прэзідэнта, апарату Савета бяспекі, Службы кантролю Прэзідэнта, кіраўніцтва справамі Прэзідэнта, міністэрстваў, іншых цэнтральных органаў кіравання, старшынь аблвыканкомаў і Мінскага гарвыканкома пачаўся з наведвання імі адкрытага акцыянернага таварыства «Гомельшкло» (былы шклозавод імя Ламаносава). Прадпрыемства гэта было пабудавана ў 1933 годзе і адноўлена ў 1948-м. Яго магутнасці па выпуску аконнага непаліраванага шкла цалкам забяспечвалі патрэбы беларускага рынку і памежных рэгіёнаў Расіі, Украіны і Прыбалтыкі, але з 1994 года попыт на яго зменшыўся ўдвая.

Прадпрыемства ўвесь час займала перадавыя пазіцыі ў навукова-тэхнічным развіцці шкляной галіны, і ў пачатку дзевяностых гадоў завод, якім у той час кіраваў сённяшні старшыня аблвыканкома Павел Шыпук, прыняў рашэнне аб вытворчасці паліраванага шкла так званым флаттпрацэсам па сучаснай сусветнай тэхналогіі. Зараз тут узведзены для гэтых мэтаў вялізны цэх даўжынёй больш як паўкіламетра. Гэта па сутнасці справы новы завод, які будзе вырабляць за год 40 мільёнаў квадратных метраў шкла паліраванага, да якога ўжо цяпер праяўляюць цікавасць Расія, Нідэрланды, Югаславія, Турцыя, Кенія і іншыя краіны. Экспертная група «Белпрамбудбанка» пацвердзіла разлікі прадпрыемства: новабудоўля акупіць сябе за два з паловай гады.

Атрымаўшы такую інфармацыю ад прэзідэнта акцыянернага таварыства Мікалая Бірукова і Паўла Шыпука, Прэзідэнт дэталёва пачаў унікаць у многія пытанні: колькі сродкаў ужо затрачана на новую справу, колькі не хапае для завяршэння пусканаладачных работ і закупкі шэрага неабходных абсталявання і матэрыялаў, калі намечана атрымаць першую прадукцыю, якімі долямі ўласнасці валодаюць акцыянеры і хто яны, і г. д. і т. п. Выслухаўшы іх і азнаёміўшыся з некаторымі рабочымі месцамі, дзе будзе вырабляцца шкло, ён адзначыў, што гэта добра, што ў ліку акцыянераў дамінуе Міндзяржмаёмасць Рэспублікі Беларусь (56 працэнтаў) і гатовы дапамагчы задаволіць просьбу кіраўнікоў таварыства і вобласці аб выдзяленні прадпрыемству дзевяці мільёнаў долараў, якіх гэтак не хапае яму для завяршэння добрай справы. На якой умове? Не, не бясплатна, а на аснове крэдыту.

Аглядаючы будоўлю, Прэзідэнт моцна крытыкаваў генпадрадчыка — будаўнічы трэст № 27, работнікі якога многія работы, асабліва аддзелачныя, выканалі неахайна, і патрабаваў ад заказчыка, каб яго кіраўнікі не мірыліся з гэтым. Ён паабяцаў наведаць прадпрыемства, калі яно пачне выпускаць паліраванае шкло, і ў выпадку невыпраўлення будаўнікамі сваіх хібаў спытае з іх. У гутарцы з групай рабочых прадпрыемства Прэзідэнт сказаў, што ў сённяшніх цяжкіх умовах жыцця мы павінны разлічваць на сябе, на свае ўнутраныя рэзервы і магчымасці, для чаго патрэбна лепей працаваць на кожным рабочым месцы.

Наступны маршрут Прэзідэнта і ўдзельнікаў рэспубліканскай нарады з кіраўнікамі органаў выканаўчай улады Гомельшчыны пралёг у прыгарадны саўгас «Брылёва», дзе дырэктар гаспадаркі Аркадзь Кобрусеў расказаў аб рабоце яе калектыву. Зарплата людзям тут выдаецца без затрымак, з цяпліцы, якая займае два з паловай гектары плошчы, ужо сабрана і прададзена 75 тон агуркоў сорту «эстафета», у цяпліцы такой жа плошчы цвітуць і ўжо завязваюцца памідоры. На сваім кансервавым заводзе саўгас вырабляе больш за восемдзесят найменняў прадукцыі. Агледзелі ўдзельнікі нарады і малочнатаварную ферму.

У гэты ж дзень яны пабывалі таксама ў аптова-рознічным прадпрыемстве «Аблгандальсаюз», дзе азнаёміліся з практыкай яго работы, наведалі вытворчыя аб'яднанні «Гомсельмаш», «Карал», «Крышталь» і пазнаёміліся там з новымі распрацоўкамі корма- і зернеўборачнай тэхнікі, вытворчасцю каляровых кінескопаў, каштоўных камянёў і алмазных інструментаў.

Вечарам у абласным драмтэатры адбылася сустрэча з творчай інтэлігенцыяй горада.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

УКАЗ ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ № 100

АБ УСТАНАЎЛЕННІ СВЯТА — ДНЯ РАБОТНІКАЎ ГАНДЛЮ, БЫТАВОГА АБСЛУГОЎВАННЯ НАСЕЛЬНІЦТВА І ЖЫЛЛЁВА-КАМУНАЛЬНАЙ ГАСПАДАРКІ

Устанавіць у Рэспубліцы Беларусь свята — Дзень работнікаў гандлю, бытавога абслугоўвання насельніцтва і жыллёва-камунальнай гаспадаркі і штогод адзначаць яго ў чацвёртую нядзелю сакавіка.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь **А. ЛУКАШЭНКА.**

11 сакавіка 1996 г., г. Мінск.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ

у камерцыйных банках на 12 сакавіка 1996 г.

Назва банка	Долар ЗША		Нямецкая марка		Расійскі рубель		Тэлефоны
	Купля	Продаж	Купля	Продаж	Купля	Продаж	
Белбізнесбанк (гал. аперац. упраўл.)	12000	12200	8000	8250	2.20	2.50	067
Белбізнесбанк (гар. дырэкцыя)	11950	12200	7900	8250	2.35	2.55	
ФК «Вераніка»* (за расійскія рублі)	12020 4870	12150 4980	8180	8300	2.44	2.50	531-504
Мінскі транзітны банк*	11950	12150	8000	8250	2.30	2.50	298-174
Ф-л 0104 АКБ «Минский транзитный банк»	11950	12100	8000	8250	2.35	2.50	372-825
Народны банк	12000	12200	8050	8250	2.34	2.47	238-610
«Алімп»	12050	12170	8150	8400	2.44	2.52	589-649
Ф-л № 1 АКБ «Алімп»	12050	12210	8000	8150	2.40	2.48	291-646, 067
Магазін «Панарама», фірмы «Энергія ГмбХ»	11900	12300	8000	8400	2.30	2.50	265-612
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	11500		7746.72		2.37		
Цэнтрабанк Расіі	4825		3252.22		100 бел.р. 40.02		

* — Аперацыя з валютай звыш 1000 $ праводзіцца на дагаворных умовах

Агенцтва Граўцова.

Шаноўныя чытачы «Звязды»! ПАДПІСКА на нашу газету на другі квартал 1996 года ЗАКОНЧЫЦЦА 19 САКАВІКА.

У вас засталося некалькі дзён.

Чакаем вас ва ўсіх аддзяленнях сувязі!

Падпісная цана на «Звязду» — самая танная з усіх беларускіх штодзённых газет: 40.800 рублёў на квартал і 13.600 — на месяц. Рабіце свой выбар!

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭРВ'Ю

Генадзь КАРПЕНКА:

«ІДЭЯ ПРАЦЫ ПАВІННА АВАЛОДАЦЬ УСІМІ НАМІ»

У сённяшнім жыцці колькі трывог — столькі і спадзяванняў. Аказаўшыся на зломе гісторыі, мы напружана шукаем цвёрды грунт пад нагамі. Неблагой апорай магло б стаць разумнае заканадаўства. Таму немалыя надзеі людзі ўскладаюць на новы Вярхоўны Савет. Намеснікам яго Старшыні абраны Генадзь КАРПЕНКА — вядомая ў краіне і неардынарная асоба. Доктар тэхнічных навук, член-карэспандэнт нацыянальнай Акадэміі навук. Акадэмік Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі ў галіне навукі і тэхнікі, заслужаны дзеяч навукі Рэспублікі Беларусь. Пры ўсім пры тым — чалавек сярэдняга, гэта значыць перспектыўнага ўзросту.

— Генадзь Дзмітрыевіч, калі вы не супраць, то пачнём з таго, што трывожыць людзей. А іх трывожыць адсутнасць належнага кантакту паміж рознымі галінамі ўлады. Як асабіста вы, у рангу намесніка Старшыні, будзеце будаваць работу з выканаўчай уладай?

— Працаваць у адным ключы. Тым больш, што ў маіх калег-дэпутатаў настрой такі: кансалідавацца! Спыніць бітву з Прэзідэнтам, выканаўчай уладай. Згода павінна быць... Праўда, такое разуменне павінна быць з абодвух бакоў.

Каб ствараць, а не разбураць, трэба каб у адзіным ключы працавалі таксама партыі, рухі, грамадскія плыні. Я — за кансалідацыю грамадства, за ўмацаванне дзяржаўнасці. Нам — і левым, і правым — сёння разам трэба «ўкладваць» мазгі ў канкрэтную справу, а не накіроўваць сваю дзейнасць адзін супраць аднаго. Спадзяюся: так і будзе, бо, на мой погляд, састаў гэтага парламента лепшы, чым папярэдняга. І палітычная культура ў парламентарыяў вышэйшая. А гэта ўжо нямала. У любым палітыку я вельмі цаню ўменне знайсці кампраміс.

— Можа, палітыкаў эмоцыі падводзяць? Мне здаецца, што вы часам таксама са злосцю ў голасе даказваеце сваю праўду.

— Але і адыходжу хутка. Бо ў кожным бачу свайго паплечніка. Нікому не дадзена шукаць ворагаў у сваёй Айчыне. А што дрэннага ў тым, што чалавек мае сваю пазіцыю і ўмее яе адстаяць?

— Як намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета якія пытанні ведзяце?

— Увесь блок эканамічных пытанняў. А таксама навука, культура і ахова здароўя...

— Тады пагаворым крыху пра эканоміку. Наспела з усёй вастрынёй пытанне: што рабіць?

— Перш за ўсё дакладна вызначыць прыярытэты. Беларусь павінна быць зарыентавана на абсалютна дакладныя прыярытэты ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы. Трэба адкрыта сказаць людзям пра магчымасці нашай эканомікі, а не заяўляць, што мы дабіліся стабілізацыі на макраэканамічным узроўні. Ніякай стабілізацыі ні на макра-, ні на мікраўзроўні ў нас няма. Больш таго, наша фінансавая сістэма ў стане падтрымаць не больш дзесяці працэнтаў народнагаспадарчага комплексу.

Усю эканамічную палітыку трэба мяняць... А цяпер у краіне так: круціцца — няхай круціцца. І падзенне па ўсіх накірунках. Тым, ад каго залежыць далейшы лёс Беларусі, не ворагаў трэба шукаць адзін у адным, а выйсце са складанага становішча.

Прадпрыемствы трэба смялей акцыяніраваць. Аднак гэтая палітыка пакуль яшчэ марудна ажыццяўляецца ў маштабах рэспублікі. Прычым, у акцыяніраванні павінны прымаць удзел замежныя фірмы, якія б змаглі падштурхнуць навукова-тэхнічны прагрэс, укараненне новых тэхналогій і абсталявання.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

Ф.СП-1

Міністэрства сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету 63850 (індэкс выдання)

ЗВЯЗДА

Колькасць камплектаў

на 1996 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды (паштовы індэкс) (адрас)

Каму (прозвішча, ініцыялы)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА

ПВ	месца	літар

на газету 63850 (індэкс выдання)

ЗВЯЗДА

Кошт	падпіскі	руб.	Колькасць камплектаў
	пераадрасоўкі	руб.	

на 1996 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды (паштовы індэкс) (адрас)

Каму (прозвішча, ініцыялы)

РЭПАРЦЁР АТРЫМАЎ ЗАДАННЕ...

... зняць у Мінску кватэру

Бадай, адной з самых балючых праблем нашай эканомікі з'яўляецца будаўніцтва жылля. Калі раней, нават прастаяўшы ў чарзе дзесяць або больш гадоў, усё ж нарэшце (не сабе, дык дзецям) можна было атрымаць кватэру, дык цяпер аб такой роскошы не прыходзіцца нават марыць. Таму многім не адбыўшымся навасёлам прыходзіцца (з той ці іншай жыццёвай нагоды) здымаць пакой або кватэру.

Сёння, да ведама, гэта не ўяўляе ніякай праблемы: літаральна кожная газета стракаціць «здам... здам... здам». У цэнтры, на ўскрайку, у прыватным сектары, з усімі выгодамі, на дзень альбо на некалькі гадоў.

Калі вы вырашылі знайсці сабе прытулак праз адну з такіх аб'яў у газеце (праз знаёмых або родных жыллё здымаюць, напэўна, адзінкі), б'юся аб заклад, што з дзесяці вашых тэлефонных званкоў па ўказаным нумары мінімум у палове вы трапіце ў так званыя агенцтвы, якія спецыялізуюцца менавіта на прадастаўленні жылля ўсім жадаючым. Зрэшты, нічога дрэннага ў гэтым няма, за выключэннем таго, што паслугі агенцтва абыдуцца вам у пэўную суму (20–30 долараў). Затое ваш пошук значна спросціцца: з улікам пажаданняў (кошт кватэры, наяўнасць або адсутнасць тэлефона, тэлевізара, халадзільніка, мэблі, цэнтр або ўскраіна і г. д.) для вас падрыхтуюць спіс з 5-6 патэнцыяльных кватэраздатчыкаў.

Цяпер справа за вамі – тэлефануйце гаспадарам, дамаўляйцеся аб сустрэчы, ацэньвайце «апартаменты». Зразумела, спяшацца ў гэтай справе не трэба, але і марудзіць таксама. Справа ў тым, што агенцтва заключае з вамі кантракт на пэўны тэрмін (напрыклад, два тыдні), на працягу якога яно нясе адказнасць перад вамі за пошук жылля. Не сышліся па спісу з гаспадарамі кватэр – прадаставіць новы. Але памятайце: калі не ўкладзяцеся ў вызначаны тэрмін, за наступны зноў прыйдзецца плаціць.

Што тычыцца цэн, то яны самыя розныя: ад сарака (мінімум) долараў за голыя сцены на ўскраіне горада, да некалькіх соцень у месяц за «апартаменты» з усімі выгодамі на праспекце Машэрава. Калі з вас запросяць меншую плату, рыхтуйцеся да перадаплаты за некалькі месяцаў, або нават год (дарэчы, яе могуць запатрабаваць у любым выпадку). Некаторыя патрабуюць аплаты за камунальныя паслугі асобна. Так што падлічыце зберажэнні і – наперад!

Сяргей РАСОЛЬКА.

КРЫМІНАЛ

РАЗБОЙ У ДОМЕ ПЕНСІЯНЕРКІ

Напісаць у «Звязду» мяне прымусіў дзікі выпадак, што адбыўся ў вёсцы Бялевічы Слуцкага раёна. А здарылася вось што. 10 лютага, прыкладна ў 19 гадзін вечара, былы жыхар г. Нясвіжа, а цяпер в. Бялевічы, п'яны 22-гадовы І. П. (у рэдакцыі ёсць яго дакладнае прозвішча. – **Рэд.**) зайшоў у дом пенсіянеркі Веры Рыгораўны Жыдок, якой 72 гады, і моцна яе збіў. Біў патэльняй, табурэткай, нагамі, а потым абліў ледзяной вадой пры нулявой тэмпературы ў хаце.

Але і на гэтым «візіцёр» не супакоіўся. Усё, што нажыла старая за сваё сціплае жыццё, ён перабіў і пераламаў, у прыватнасці люстэрка, посуд, а бялізну, што выцягнуў з шафы, абліў памыямі. Што трэба было гэтаму вылюдку (інакш яго і не назавеш) у доме беднай і гаротнай жанчыны?

Вестка аб гэтай жорсткасці маланкай абляцела навакольныя вёскі Слуцкага, Салігорскага і Капыльскага раёнаў. Яно зразумела: у вёсках цяпер жывуць пераважна людзі пажылога і старога ўзросту. Затое розных бандзюг, якім нідзе не хочацца жыць і працаваць нармальна, а хочацца толькі тварыць разбой, вельмі шмат. Дзякуй участковаму міліцыянеру Мікалаю Іванавічу Алешку, які выклікаў «хуткую» і адправіў пацярпеўшую ў бальніцу: бачыце, пры выкліку мясцовай «хуткай дапамогі» з в. Лядна там у патрэбны момант не аказалася бензіну.

З двума пераломамі правай рукі і траўмай галавы слуцкія медыкі аказалі ахвяры разбою неадкладную дапамогу, наладжылі на руку гіпс. Ледзь жывую жанчыну адправілі дамоў, дзе ёй няма каму нават падаць вады. А вось бандыт тым часам застаецца на волі. Чаму ён не пакараны? А можа, гэты вылюдак утойваецца дзеля «галачкі»: маўляў, здарэнняў няма.

Таісія ДРОБАВА.

г. Салігорск.

АД РЭДАКЦЫІ

Перш чым рыхтаваць гэта пісьмо да друку, мы звязаліся па тэлефоне са Слуцкім раённым аддзелам міліцыі. Начальнік аддзялення бяспекі і прафілактыкі Леанід Антонавіч Лешчанка пацвердзіў, што факт такі сапраўды быў. На пытанне, чаму бандыт за свае разбойныя дзеянні не панёс ніякага пакарання, пачуўся даволі дзіўны адказ. Маўляў, хуліган не затрыманы таму, што спазніліся... з афармленнем дакументаў. Аднак яны ўжо перададзены следству, і, калі віна будзе даказана, налётчык атрымае па заслугах.

Напэўна, так яно і будзе. Праўда, нельга не пагадзіцца і з нашай чытачкай, якая выказвае слушнае меркаванне: пакуль бандыт не пакараны, хто можа даць гарантыю, што яго ахвярамі не стануць і іншыя нявінныя людзі?

ЮРЫДЫЧНАЯ КАНСУЛЬТАЦЫЯ

СТРОГА ЗАХОЎВАЦЬ ТЭРМІНЫ РАЗЛІКУ ПРЫ ЗВАЛЬНЕННІ – АБАВЯЗКОВАЕ ПАТРАБАВАННЕ ЗАКОНА І АБАВЯЗАК НАЙМАЛЬНІКА

У артыкуле 99 КЗаП Рэспублікі Беларусь запісана: «Пры затрымцы выдачы працоўнай кніжкі па віне наймальніка работніку выплачваецца сярэдні заработак за ўвесь час вымушанага прагулу». Але нічога не сказана пра затрымку выплаты разліку пры звальненні.

Калі пры звальненні работніку ў дзень яго звальнення выдадзена працоўная кніжка, але не зроблены з ім поўны разлік з-за адсутнасці на разліковым рахунку сродкаў (што вельмі часта здараецца), дык ці мае права звольнены работнік патрабаваць ад наймальніка выплаты разліку за ўвесь час затрымкі?

А. ВАШКЕВІЧ,
гор. Гродна.

Адразу трэба сказаць, што Вы не зусім маеце рацыю, сцвярджаючы, што ў Кодэксе законаў аб працы Рэспублікі Беларусь «... нічога не сказана пра затрымку выплаты разліку пры звальненні».

Тэрміны разліку пры звальненні прадугледжаны артыкулам 98 КЗаП Рэспублікі Беларусь.

Згодна з гэтым артыкулам пры звальненні работніка выплата ўсіх сум, што належаць яму ад наймальніка, робіцца ў дзень звальнення. Калі работнік у дзень звальнення не працаваў, дык адпаведныя сумы павінны быць выплачаны не пазней чым на наступны дзень пасля прад'яўлення ім патрабавання аб разліку.

У выпадку спрэчкі аб памерах сум, што належаць работніку пры звальненні, наймальнік, ва ўсякім разе, абавязаны ва ўказаны тэрмін выплаціць не аспрэчваемую ім суму.

У выпадку нявыплаты па віне наймальніка належных звольненаму работніку сум работнік мае права спагнаць з наймальніка сярэдні заработак за кожны дзень пратэрміноўкі.

Апошняй (трэцяй) часткай памянёны артыкул КЗаП быў дапоўнены Законам Рэспублікі Беларусь ад 2 лютага 1994 года «Аб унясенні змен і дапаўненняў у Кодэкс законаў аб працы Рэспублікі Беларусь».

Таму, калі са звальняемым работнікам своечасова не быў зроблены па віне наймальніка поўны разлік, работнік мае права патрабаваць, а наймальнік абавязаны выплаціць яму сярэдні заработак за кожны дзень пратэрміноўкі. Калі ж патрабаванне работніка па гэтым пытанні наймальнікам не выконваецца, дык работніку варта неадкладна, але не пазней чым у трохмесячны тэрмін, звярнуцца з пісьмовай заявай у камісію па працоўных спрэчках таго прадпрыемства, дзе ён раней працаваў, з просьбай спагнаць на яго карысць сярэдні заработак за кожны дзень пратэрміноўкі не выплачаных па віне наймальніка належных яму сум.

У выпадку неабгрунтаванага адхілення камісіяй па працоўных спрэчках просьбы работніка ён можа ў дзесяцідзённы тэрмін абскардзіць яе рашэнне ў раённы суд. Калі на прадпрыемстве камісія па працоўных спрэчках не створана ці камісія не разгледзела заяву работніка ва ўстаноўлены законам дзесяцідзённы тэрмін, ён мае права звярнуцца з заявай непасрэдна ў суд. Пропуск указаных тэрмінаў не з'яўляецца падставай да адмовы ў прыёме заяў. Пры пропуску па ўважлівых прычынах тэрмінаў, устаноўленых законам, яны могуць быць адноўлены камісіяй па працоўных спрэчках ці судом.

Віктар ДАМАШЭВІЧ,
галоўны спецыяліст юрыдычнага аддзела Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі.

ПРАПАНУЕЦЦА НОВАЯ СІСТЭМА САЦЫЯЛЬНАГА СТРАХАВАННЯ

Праект кодэкса «Аб дзяржаўным сацыяльным страхаванні» распрацоўваецца ў Міністэрстве сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь.

– Існуючая сёння ў Беларусі сістэма сацыяльнага страхавання, – лічыць начальнік упраўлення пенсій і дапамог міністэрства Уладзімір Жышкевіч, – даволі featнабаковая, але слаба прыстасаваная да практычных умоў рыначных адносінаў. Прадпрыемствы ўзнікаюць, распадаюцца, і дзяржава ўжо не можа жорстка кантраляваць іх фінансава-гаспадарчую дзейнасць. Таму неабходна новая сістэма ўліку ўкладу кожнага працуючага ў страхавую сістэму. Калі раней грошы пераводзіліся з агульнага фонду заработнай платы, то цяпер неабходна перайсці да індывідуальнага ўліку страхавых узносаў кожнага чалавека. Прычым, улік павінен быць арганізаваны такім чынам, каб сам работнік не быў зацікаўлены ва ўтойванні сваіх даходаў, разумеючы, што чым большы ўзнос ён зробіць цяпер, тым больш атрымае ў выпадку хваробы, страты працаздольнасці з-за траўмы і ў старасці. Мы прапануем перайсці да двухузроўневай сістэмы сацыяльнага страхавання: гэта дзяржаўнае страхаванне і добраахвотнае сацыяльнае страхаванне.

Уладзімір Жышкевіч лічыць, што работа над кодэксам у гэтым годзе будзе даволі складаная: «Дзеючая сістэма сацыяльнага страхавання дастаткова адладжана. І неабходна, не разбураючы яе, паступова рэфарміруючы, перайсці да зусім новай мадэлі, якая будзе адпавядаць рыначным патрабаванням».

На яго думку, работа над кодэксам прадоўжыцца яшчэ каля года, хоць магчыма, што некаторыя палажэнні гэтага дакумента будуць прымацца Вярхоўным Саветам паступова, па меры іх гатоўнасці.

ФОТАСЛОВА

Яўген ПЯСЕЦКІ

У тураўскім небе сівер слязісты
Калыша званы і ўснежвае птах,
Благаславіце ўсе, хто калісьці
На гэтай зямлі ўславіў свой шлях.

Благаславі, Святы Кірыла,
Адкажы – стагоддзямі маўчыш –
Дзе адшукаць тваю магілу
Каб хоць валошкі пакласці пад крыж?

Сёння завея зямлю нашу ўкрыла
Пад снегам не бачна – ці крыж, ці пень,
Благаславі нас, Святы Кірыла,
Дачакацца вясновы дзень.

Колькі ў той дзень адшукаць яшчэ мусім
Магіл і святых, і грэшных сыноў,
Пазабываных на Беларусі
Братоў па крыві, па веры братоў.

Нашы дзяды не вяртаюцца ў хаты,
Дзе іх сляды ў сусвеце шукаць?
Столькі гадоў мы знішчалі зацята
Ўсё, што адвеку ў памяці свята:
Як годна жыць і як паміраць.

Не сыдуць сумёты з зямліцы настылай,
Пакуль не прыгрэе сонейка ўсцешнае.
Мовіць з нябыту Свяціцель Кірыла:
– Не адшукаць вам святую магілу,
Покуль забыты ў магілах грэшныя.

РЭФАРМІРАВАННЕ – НЕ РАЗВАЛ, А ЎДАСКАНАЛЬВАННЕ...

Менавіта гэта меркаванне было галоўным у рабоце гадавога сходу Акадэміі аграрных навук Беларусі. З дакладам «Асноўныя вынікі навуковых даследаванняў па праграме «Агракомплекс» і прыярытэты на перспектыву» выступіў прэзідэнт Акадэміі аграрных навук акадэмік Віталь Антанюк. Ён грунтоўна прааналізаваў плён дзейнасці навукоўцаў-аграрнікаў.

Мэтай рэспубліканскай навукова-тэхнічнай праграмы «Агракомплекс» на 1991–1995 гады з'яўлялася распрацоўка прыярытэтных накірункаў навуковых даследаванняў, якія б забяспечылі навукова-тэхнічны прагрэс у айчыннай сельскагаспадарчай вытворчасці. Як і ўсю краіну, навукоўцаў недастаткова фінансавалі з дзяржаўнага бюджэту. Нашы, беларускія лічбы выдзеленых на развіццё навукі сродкаў не ідуць ні ў якое параўнанне з адпаведнымі паказчыкамі ў цывілізаваным свеце. Але ж гэта – выразная прымета часу. Прыблізна тое ж самае могуць сказаць і астатнія бюджэтнікі. Таму прыемна заўважаць набыткі, кошт якіх у сённяшніх умовах на шмат большы, чым затрачаныя на іх стварэнне матэрыяльныя выдаткі.

У састаў навукова-тэхнічнай праграмы «Агракомплекс» уваходзяць 22 галіновыя праграмы, якія прадугледжвалі выкананне 353 заданняў. 350 з іх выканана ў поўным аб'ёме. Вучоныя мяркуюць, што многія іх дасягненні павінны прынесці плён.

Заслугоўвае ўвагі і вынайдзеная сістэма энергазберагальнай апрацоўкі глебы. Дзякуючы ўкараненню гэтай сістэмы можна знізіць затраты энергіі на 42 працэнты, а затраты паліва – у 2,5 раза. Чым не актуальны на сённяшні дзень клопат? Увогуле, шмат што з агучанага ў дакладзе акадэміка В. Антанюка ўражвае. Сведчаннем таго, што навукоўцы-аграрнікі ў апошнія гады не спалі ў шапку, з'яўляюцца многія і многія вартыя ўвагі практыкаў праекты, адкрыцці, вынаходкі.

Генетычны патэнцыял малочнай жывёлы рэспублікі даведзены да 7 тысяч кг малака ад каровы ў год. Пра розніцу з тымі каровамі, што «заліваюць» Беларусь малочнымі рэкамі, і гаварыць не даводзіцца. Дасягнуты і мэтавы стандарт для буйной белай і беларускай мясной парод свіней, пры якім прыплод – да 11-12 парасят. А жывую вагу ў 100 кг гэткія свінні могуць набраць за 175–180 дзён. Такога і на ўласным падворку, кормячы свіней з лыжачкі ды малаком іх частуючы, наўрад ці дабешся.

Праблемы – у адрыве практычных рэалій ад навукі. Адзін з выступаючых спаслаўся на тое, што ў калгасе насенную бульбу адмаўляюцца купляць па 4 тысячы рублёў за кілаграм. Маўляў, дорага. Можна звычайную набыць і за 3 тысячы. Справа, відаць, не толькі ў фінансавых магчымасцях, але і ў самой псіхалогіі вытворцаў. Чаму б не падлічыць, якую розніцу ва ўраджаі прынесла б тая бульба, цана якой усяго толькі на 1 тысячу рублёў большая?

Адзначаючы, што нашу беларускую сельскагаспадарчую навуку ведаюць у свеце, па кнігах нашых прафесараў, акадэмікаў вучацца, першы намеснік міністра сельскай гаспадаркі Дзмітрый Руцкі ўсё ж звярнуў увагу на многія праблемы, вырашаць якія павінны і самі навукоўцы. Удзел у агульным сходзе прынялі і госці з Расіі і Літвы. Першы віцэ-прэзідэнт Расійскай акадэміі сельскагаспадарчых навук Аляксандр Каштанаў расказаў пра сітуацыю з аграрнай навукай у Расіі. Член сейма Літвы Антанас Будвіціс, які з'яўляецца і акадэмікам Расійскай акадэміі сельскагаспадарчых навук, аналізуючы сённяшні характар дзеяння сельскагаспадарчых механізмаў, заўважыў, што многае залежыць ад людзей дзейных, энергічных, рухавых, здольных думаць і працаваць. Пры гэтым значнасць чалавечага фактара, тую ісціну, што не атрымліваецца ў тых, хто нічога не робіць, літоўскі госць вызначыў адметным афарызмам: «Надзея – маці дурняў».

Прыняў удзел у рабоце агульнага сходу і выступіў з грунтоўным дакладам Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Сямён Шарэцкі, прадстаўлены як член-карэспандэнт Акадэміі аграрных навук. Шмат месца ў сваім дакладзе «Асноўныя накірункі рэфарміравання аграпрамысловага комплексу» спадар Шарэцкі прысвяціў пытанню пошукаў шляхоў выхаду з крызісу. Старшыня парламента адзначыў, што неабходна вызначыцца ўвогуле з задачай, куды мы ідзём, па якім праекце будзем будаваць дзяржаву, фарміраваць грамадскія адносіны. У прыватнасці, зазначыў С. Шарэцкі, няправільным пунктам гледжання з'яўляецца тое, калі лічаць, што падняць сельскую гаспадарку можна абапіраючыся на пад'ём усяе эканомікі. Павінна адбыцца наадварот: сельская гаспадарка, нармальна дзеючы аграпрамысловы комплекс павінны, могуць вывесці з крызісу эканоміку. У заключэнне свайго выступлення кіраўнік парламента выказаў прапанову звярнуцца да дзяржаў былога СССР з ідэяй стварэння асацыяцыі аграрных, сельскагаспадарчых акадэмій краін СНД.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

НА СВАЕ ВОЧЫ

«03» ВЫКЛІКАЛІ?

ці Адзін дзень, праведзены з брыгадай «хуткай дапамогі»

НЯШМАТ знойдзецца на свеце людзей, здольных пахваліцца моцным здароўем. Але, напэўна, кожнаму з нас хоць раз у жыцці даводзілася званіць па «03», каб выклікаць «хуткую дапамогу» калі не сабе, дык блізкаму чалавеку, сябру, суседу ці проста незнаёмцу. Пасля размовы з дыспетчарам наступае пакутлівае чаканне прыезду ўрача. Табе здаецца, што ўрач безнадзейна спазняецца. У такія моманты звычайна нядобрым словам успамінаеш не толькі «хуткую дапамогу», але і ўсю сістэму аховы здароўя. Аднак калі на парозе з'яўляюцца людзі ў белых халатах, усё забываецца і ты цалкам аддаеш сябе ў рукі ўрачоў.

Але хто-небудзь калі-небудзь задаваўся пытаннем, а хто яны, гэтыя людзі ў белых халатах, і што стаіць за іх штодзённай працай? Каб убачыць гэты адваротны бок медаля, я вырашыла правесці адзін рабочы дзень з брыгадай «хуткай дапамогі». Атрымаўшы «дабро» галоўнага ўрача гэтага «ведамства» Віталя Ціцішына, з раніцы адправілася на «працу».

«Хуткая дапамога»: прафесія ці прызванне?

Не магу сказаць, што сустрэлі мяне з абдымкамі. Нават адчула нейкую насцярожанасць. Хоць мне і было прапанавана самой выбраць брыгаду. Ад работы са спецбрыгадамі (да іх належаць, напрыклад, кардыялагічная, рэанімацыйная, неўралагічная і г.д.) я свядома адмовілася. Не спрачаюся, што, відаць, страціла многае ў сэнсе ўражанняў, але, прызнаюся, праследавала крыху іншыя мэты, таму выбар спыніла на радавой лінейнай брыгадзе (а іх на «хуткай» большасць), якая выязджае на самыя розныя выклікі – ад галаўнога болю да смяротных зыходаў. У сваім матэрыяле я свядома не стану называць нумар падстанцыі (у г. Мінску іх налічваецца 8) і сапраўдныя імёны людзей, якія згадзіліся ўзяць мяне «на хвост». Падкрэсліваю: я апісваю тыповую штодзённую работу самай звычайнай брыгады «хуткай дапамогі».

Толькі паспела пазнаёміцца з фельчаркай Ленай, як урач Мікалай (іх тут прынята называць «доктар») паведаміў, што час адпраўляцца на выклік. Па дарозе забіраем дзвюх дзяўчат, што вяртаюцца з дзяжурства (каб падкінуць іх бліжэй да прыпынку грамадскага транспарту). Дзяўчаты са смехам расказваюць, што ў іх за ноч былі толькі чатыры выезды, затое давялося наведваць такія прытоны, што ледзь ногі адтуль вынеслі. Яны да гэтага прызвычаіліся: дзве жанчыны ўначы пераступаюць парог чужога дома (хто ведае, да каго ты трапіш), нічым не абароненыя, акрамя ўласнай вытрымкі і самавалодання.

Першы візіт мы наносім 54-гадовай жанчыне, якая страціла прытомнасць. Доктар пасля агляду ставіць дыягназ «вертыбрабазілярная недастатковасць». Ёй робяць укол, кажуць, што неабходны спакой, і мы развітваемся.

Не паспяваем сесці ў машыну, як нам па рацыі даюць новы адрас. На шляху туды звяртаю ўвагу на «ўнутранасць» медыцынскага «РАФа». Трэба сказаць, выгляд ён мае вельмі «бледны», які ніяк не адпавядае маім уяўленням аб утульнасці і стэрыльнасці: жудасныя насілкі, на якія я пагрэбавала б легчы (за выключэннем выпадку, калі была б ужо не ў стане рэагаваць на такія «дробязі»), аблезлыя ад старасці (магу меркаваць толькі аб знешнім выглядзе) медыцынскія прыборы, якія, дарэчы, як мяне запэўнілі, усё ж дзейнічаюць (хоць пазней я пераканалася, што электракардыёграф барахліць), брудныя фіранкі. Дадайце да гэтага трасяніну пры яздзе (калі літаральна рассыпаешся), холад у салоне зімой (па сакрэту мне паведамілі, што салон ацяпляўся толькі дзеля мяне) – і вы зразумееце, наколькі «прыемна» працаваць у такой машыне 12 гадзін, а то і цэлыя суткі. Рухаецца гэты «РАФік» па горадзе са скорасцю 40 км у гадзіну, што ніяк не стасуецца з уяўленнем аб хуткай дапамозе. Машына затрымліваецца ў дарожных пробках, і ні чырвоныя крыжы на ёй, ні ўключаная сірэна не даюць гарантый, што нехта саступіць «хуткай дапамозе» дарогу.

За два апошнія гады ў аўтапарку «хуткай» заменены 50 аўтамабіляў. Цяпер тут ёсць два «Форды» і два «Мерседэсы». Аднак, нягледзячы на выдатныя якасці рэанемабіля, які адпавядае сусветнаму ўзроўню, для Мінска неабходна мець сама меней яшчэ тры такія машыны. А для забеспячэння нармальнай работы ўсіх падстанцый трэба змяніць 30–40 аўтамашын. У гэтым годзе чакаецца, што Англія прадаставіць Беларусі ў якасці гуманітарнай дапамогі 36 машын, якія эксплуатаваліся 6 гадоў, 11 з іх плануецца «аддаць» Мінску. А на сённяшні дзень «хуткая» камплектуецца ў асноўным латвійскімі «РАФамі», толькі для сельскай «хуткай дапамогі» пастаўляюцца ульянаўскія машыны. Вялізныя надзеі ўскладаюць медыкі на беларускія прадпрыемствы, здольныя выраблядь машыны з меншым сабекоштам. Так, у Жодзіне ўжо выпушчаны дзве машыны для «хуткай».

Наведваем сямідзесяцігадовую жанчыну з паўторным інсультам. На пошукі неабходнай кватэры ў нас пайшло шмат лішняга часу, таму што дыспетчарскай няправільна быў перададзены нумар яе кватэры. Аказаўшы першую дапамогу, мы выклікаем туды неўралагічную брыгаду, а самі накіроўваемся на чарговы выклік.

На лесвіцы Мікалай прапаноўвае Лене ўзяць у яе яе медыцынскую сумку (між іншым, гэты саквояж з медыкаментамі такі цяжкі, што я хутка адмовілася ад жадання раздзяліць гэты лёс з нашай фельчаркай і насіла для прыстойнасці нейкія паперкі, накшталт медыцынскіх картаў), а калі яшчэ ўлічыць, што цягаць яго даводзіцца цэлы дзень, прычым далёка не ў кожным доме ёсць ліфт, дык хутка пачынаеш спачуваць кволым жанчынам. Лена жартаўліва адмаўляецца: «Сёння ў нас паўдоктара, і яго трэба берагчы». Наш бедны эскулап быў даволі абмежаваны ў рухах па прычыне прыхапіўшага яго радыкуліту.

Далей мы наведалі 78-гадовую бабулю з гіпертанічнай хваробай. Візіт гэты запомніўся мне асабліва. Маленькая кватэрка бабулькі выглядала акуратненька і была вельмі чысценькая. Яна так адрознівалася ад усіх іншых, убачаных мной у гэты дзень (брудных, неприбраных), што я міжволі стала паважаць гэтага незнаёмага старога чалавека, які, нягледзячы на хваробу, не апускаецца. Як мне расказалі, часта бываюць такія візіты, калі агідна зайсці ў ванны пакой, сесці на крэсла і нават дакрануцца да чалавека. Але гэта, на жаль, таксама доля ўрачоў.

Потым было яшчэ некалькі выклікаў да людзей, якія скардзіліся на крывяны ціск. Можа таму, што быў пахмурны дзень – з ліку тых, што медыкі звычайна называюць «неспрыяльнымі ў геафізічным плане».

Паступіў сігнал, што на Камароўскім рынку ляжыць мужчына. Звычайна ў такім выпадку медыкам прыходзіцца выцягваць са снегу нейкага алкаголіка і везці яго ў бальніцу, хоць самае прыдатнае для яго месца – выцвярэзнік. Тое ж датычыцца і бамжоў, перавозкай якіх «хуткай» даводзіцца займацца даволі часта. Вы можаце папракнуць мяне ў бяздушнасці, але паспрабуйце ўявіць сабе, што менавіта вам патрэбна дапамога ўрача, а ён у гэты час займаецца аказаннем дапамогі менавіта такому «хвораму». Таму не спяшайцеся з папрокамі ў адрас урачоў, не думайце, што ў іх адсутнічае міласэрнасць. Нам «не пашанцавала»: пакуль мы даехалі, другая брыгада, што праязджала міма, ужо падабрала нашага пацыента.

Гаваркі «кэгэбіст»

Мы едзем на вул. К. Маркса, куды нас выклікалі да мужчыны з разбітай галавой. Перада мной паўстала вельмі непрывабная карціна: на кухні сядзяць трое мужчын, адзін з іх у залітай крывёй кашулі і майцы. Аказалася, што чацвёра сабутэльнікаў выпілі, двое з іх пасварыліся. У суседнім пакоі, на парозе, заліты крывёю, ляжыць чалавек. Садзім пацярпеўшага ў крэсла. Ён паведамляе, што працаваў у КДБ, а потым – што ў расійскім МУС. Жыве то ў Кунцаўшчыне, то на вул. Сурганава.

Сітуацыя асабліва засмучае Лену, таму што ёй даводзіцца перавязваць пацярпеўшаму галаву, але ўся бяда ў тым, што ўжо нейкі час на «хуткай» адсутнічаюць гумавыя пальчаткі. Як мяне запэўніў потым галоўурач, гэта з'ява часовая. І ўсё ж медыкі рызыкуюць сёння падчапіць якую-небудзь заразу. Запэўніванні ў тым, што хутка з цэнтральных аптэчных складоў павінны паступіць такія неабходныя ім пальчаткі, для іх слабае суцяшэнне.) Мікалай мужна бярэ на сябе гэтую «брудную» работу. Адвозім нашага пацыента ў ваенны шпіталь, але там нашага «кэгэбіста» не прымаюць. Паўстае пытанне, куды яго везці, не ведаючы дакладнага месца жыхарства. Мы цудоўна разумеем, што калі ў прыёмным пакоі любой з бальніц ён пачне паўтараць сваю версію пра Кунцаўшчыну, нас адтуль хуценька адправяць. Шкадуючы, што пацыент у нас «гаваркі» (было б лепш, калі б ён маўчаў), адважваемся рызыкнуць і «падкінуць» яго ў 2-ю бальніцу. Авантура ўдалася, і, пакуль там не разабраліся што да чаго, мы ад'язджаем.

Глядзім на гадзіннік – 14.30 – з палёгкай робім запыт на «дабро» на абед і вяртаемся на падстанцыю.

У каго не баліць галава?

Маё з'яўленне за абедзенным сталом не застаецца незаўважаным (персанал даведаўся, што я не стажор, а карэспандэнт). Выслухоўваю скаргі на дрэнныя пад'язныя дарогі да станцыі (і на самай справе, я неаднаразова трапляла нагамі ў сумёт, калі выходзіла з машыны), на недахват пасцельных месцаў у фельчарскай, ну, і вядома ж, на зарплату.

Дарэчы, я трапіла якраз у свяшчэнны дзень авансу, таму даведалася, колькі атрымліваюць на «хуткай».

Месячная заработная плата фельчара без катэгорыі складае сёння 491 тыс. руб., вышэйшай катэгорыі – 601.700 руб., урача без катэгорыі і вышэйшай катэгорыі – адпаведна 661.000 і 788.900 рублёў. 20 тыс. руб. даплачваецца за вызны характар работы. За кожную гадзіну начнога дзяжурства даплачваецца па 3 тыс. рублёў. Таксама да стаўкі плаціцца надбаўка за няспынны стаж работы: больш як тры гады фельчару – 60 тыс. рублёў і ўрачу – 70 тыс. рублёў, звыш 7 гадоў – адпаведна 180 і 210 тыс. рублёў. Псіхбрыгадзе за шкоднасць даплачваюць яшчэ 240 тыс. рублёў. Таму зразумела, чаму большасць працуючых на «хуткай дапамозе» імкнецца браць нагрузку на паўтары стаўкі. Фельчарамі «хуткая» ўкамплектавана на 100 працэнтаў, а вось урачамі – толькі на 60. На сённяшні дзень ёй патрэбны яшчэ 30–40 урачоў. Дэфіцыт іх пераадольваецца шляхам павелічэння нагрузкі на наяўныя кадры (1,5 стаўкі), выканання абавязкаў урача высакакласнымі фельчарамі (в.а. урача) і падпрацоўкамі на «хуткай» урачоў з іншых медыцынскіх установ.

На абед работнікам «хуткай» адводзіцца паўгадзіны. Мы зноў у машыне. Трасе так, што жартуем: «У нас было паўдоктара, стане яшчэ і паўфельчара». Жанчыну на вул. Сурганава мы зноў не паспяваем падабраць: яе павезлі да нашага з'яўлення на спадарожнай машыне. Потым пачынаюцца візіты да хворых з галаўнымі болямі. Як мне растлумачылі, раней існавалі хуткая і неадкладная дапамога пры паліклініках. Выклікі з прычыны галаўнога болю, ціску і г.д. прызначаліся менавіта для неадкладнай дапамогі, але там яны «захрасалі», бывала, аж на 8 гадзін. Гэта тлумачылася і адсутнасцю аўтамабіляў, і іх дрэнным тэхнічным станам. Сёння на экстранныя выклікі (аварыі, атручэнні, сардэчныя прыступы) машына вязджае на працягу 4 хвілін з моманту паступлення сігналу. Працэнтнасць выездаў у такіх выпадках – 99,7. Выкліканай «неадкладнай дапамогі» ў гэтых абставінах чакаюць на працягу гадзіны, а то і больш. Напрыклад, прыехаўшы ў прыватны сектар, мы забуксавалі. Далей пайшлі пешшу. Не паспелі мы пераступіць парог, як нам паведамілі, што чакаюць нас ужо дзве гадзіны. На жаль, не ўсе разумеюць, што галаўны боль не заўсёды з'яўляецца дастаткова сур'ёзнай падставай для таго, каб ганяць «хуткую», асабліва ўдзень, калі працуюць паліклініка і ўчастковы ўрач. Відаць, лягчэй набраць знаёмае «03» і чакаць, чым самому ісці да ўрача. Вельмі часта ў «хуткую» звяртаюцца адзінокія старыя, якім проста няма з кім пагаварыць. Асабліва адзінота напамінае аб сабе начамі, і тэрмінова «неабходна» «хуткая дапамога». Так, толькі адна старая за месяц 30 (!) разоў выклікала «хуткую» па «03». Я думаю, цяжка асуджаць гэтага чалавека, які не мае магчымасці выйсці з дому, каб купіць сабе хлеба. Але такім людзям неабходны нейкія сацыяльныя службы ці службы міласэрнасці. А сёння, відаць, адзінокая старасць – таксама галаўны боль «хуткай».

Кругласутачная нагрузка на брыгаду складае 14 візітаў. У снежні 1995 года, у сувязі з эпідэміяй грыпу, яна была павялічана да 16,4. У Мінску працуюць 108 брыгад у зімовы час, 100 – у летні.

Прабуксаваўшы ў прыватным сектары хвілін 40 (а буксавалі ў гэты дзень мы тройчы, таму няцяжка ўявіць, колькі часу было затрачана ўпустую), нам усё ж, не без пабочнай дапамогі, удаецца адтуль выкараскацца. Таму новы візіт у прыватны сектар, перададзены нам па рацыі, сустракаем дружным воклічам «толькі не гэта». Час набліжаецца да канца дзяжурства. Мы толькі паспяваем адвезці ў бальніцу дзяўчыну з ныркавымі колікамі і ў 19.45 вяртаемся на падстанцыю.

P.S. На жаль, нельга расказаць пра ўсё пачутае, убачанае, пра тое, што давялося адчуць. Адно я ведаю дакладна: людзі ў белых халатах (а гэта ў асноўным жанчыны), якія працуюць на «хуткай», вельмі стомленыя, але яны любяць сваю прафесію, і ім не менш, чым іх пацыентам, патрэбна міласэрнасць. Таму, дарагія сябры, перш чым набраць «03», падумайце, ці сапраўды вам нельга абысціся без іх. Магчыма, у гэты час ад «хуткай дапамогі» залежыць нечае жыццё.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Кожны дзень – са «Звяздой»!

ПРАВЕРЦЕ ПРАВІЛЬНАСЦЬ АФАРМЛЕННЯ АБАНЕМЕНТА

На абанеменце павінен быць пастаўлены адбітак касавай машыны.

Пры афармленні падпіскі (пераадрасоўкі) без касавай машыны на абанеменце прастаўляецца адбітак каляндарнага штэмпеля аддзялення сувязі. У гэтым выпадку абанемент выдаецца падпісчыку з квітанцыяй аб аплаце кошту падпіскі (пераадрасоўкі).

Для афармлення падпіскі на газету або часопіс, а таксама для пераадрасавання выдання бланк абанемента з даставачнай карткай запаўняецца падпісчыкам чарнілам, разборліва, без скарачэнняў, адпаведна ўмовам, выкладзеным у каталогах.

Запаўненне месячных клетак пры пераадрасаванні выдання, а таксама клеткі «ПВ-МЕСЦА» робіцца работнікамі прадпрыемстваў сувязі.

УКАЗ ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ № 101

АБ ВЫЗВАЛЕННІ У. У. ШЫЛЫ АД ПАСАДЫ НАМЕСНІКА МІНІСТРА АХОВЫ ЗДАРОЎЯ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

За дапушчанае аднаразовае грубае парушэнне працоўных абавязкаў вызваліць Шылу Уладзіміра Уладзіміравіча ад пасады намесніка міністра аховы здароўя Рэспублікі Беларусь (пункт 1 артыкула 254 Кодэкса законаў аб працы Рэспублікі Беларусь).

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.
11 сакавіка 1996 г.
г. Мінск.

НАЗНАЧЭННІ

Згодна з указам Прэзідэнта, начальнікам упраўлення Камітэта дзяржаўнай бяспекі Рэспублікі Беларусь па Магілёўскай вобласці назначаны Мікалай Уладзіміравіч Тананайка.

БЕЛТА.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ ВЫЗВАЛЕННІ ШАЛАДОНАВА В. І. АД ПАСАДЫ ГЕНЕРАЛЬНАГА ПРАКУРОРА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Вызваліць **Шаладонава** Васіля Іванавіча ад пасады Генеральнага пракурора Рэспублікі Беларусь у сувязі з выхадам у адстаўку згодна з артыкулам 22 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб асновах службы ў дзяржаўным апараце» з 18 мая 1995 года».

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШАРЭЦКІ.
28 лютага 1996 г., г. Мінск.
№ 93-XIII

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ ГЕНЕРАЛЬНЫМ ПРАКУРОРЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Выбраць Генеральным пракурорам Рэспублікі Беларусь **Капітана** Васіля Сцяпанавіча.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШАРЭЦКІ.
28 лютага 1996 г., г. Мінск.
№ 94-XIII

«ІДЭЯ ПРАЦЫ ПАВІННА АВАЛОДАЦЬ УСІМІ НАМІ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Мы не абыдземся без таго, каб капітал у прамысловасць укладваўся і звонку. Але тыя, хто гатовы ўкладваць капітал у нашу прамысловасць, хочуць быць упэўнены, што заўтра ў нас сістэма не зменіцца. Усім праграмам варта надаць сацыяльны накірунак: людзі маюць права адчуваць аб сабе клопат дзяржавы.

— У адным з біблейскіх выслоўяў сцвярджаецца, што царства не зменіцца, пакуль не зменіцца чалавек.

— З гэтым можна пагадзіцца. Але ўявіце, колькі разоў за апошнія дзесяцігоддзі людзей перайначвалі, ламаючы іх як фізічна, так і духоўна, знявечваючы псіхалогію. Семнаццаты год, трыццаць сёмы... Як для грамадства, так і для асобы гэта быў час вялікіх узрушэнняў. І сёння людзям страшна за заўтрашні дзень. Людзі не падрыхтаваны да такога павароту лёсу. Аднак гісторыя распарадзілася так, а не інакш. Таму варта ідэалогію і свядомасць мяняць: няма таго, што раньш было... Дзяржава ўжо не ў стане забяспечыць жыллём, многімі іншымі дабротамі. Аб сваім доме і сям'і чалавек у большасці выпадкаў павінен клапаціцца сам. А дзяржава дзеля гэтага павінна ствараць яму неабходныя ўмовы.

— Я так разумею, што вашы погляды на эканоміку фарміраваліся ў бытнасць дырэктарам завода парашковай металургіі. Як вы, тады даволі-такі малады чалавек, асмеліліся ўзначаліць складаны рабочы калектыў?

— Спантанна... Мне здалося, што я зразумеў задачы, якія патрэбна было вырашаць калектыву. Завод удалося «выцягнуць». Для мяне гэта былі самыя нялёгкія, але самыя шчаслівыя гады ў маім жыцці. Я і сёння іх успамінаю, успамінаю асабліва простых рабочых, якія сваёй сумленнай працай выцягнулі завод з прарыву. І калі мне сёння хтосьці гаворыць, што ў нас рабочы клас не жадае працаваць, я проста задаю пытанне: «А ці зрабілі мы ўсё, каб даць магчымасць рабочаму чалавеку зарабіць сабе на жыццё?» Безумоўна, не. І калі зараз не працуюць заводы, дык у гэтым віны рабочага няма.

— Менавіта на Маладзечанскім заводзе парашковай металургіі вы ўпершыню асвоілі тэхналогію атрымання новых матэрыялаў з зададзенымі ўласцівасцямі. Гэта навінка потым актыўна стала ўкараняцца на іншых заводах былога СССР, Югаславіі, Індыі, Германіі... Больш як на 60 прадпрыемствах. А ці шмат асабіста ў вас вынаходак?

— 40 вынаходак і каля 130 навуковых прац.

— Цікава, як у жыцці бывае. У студэнцкія гады чалавек аддаваў перавагу спорту, уваходзіў у дзесятку лепшых суддзяў рэспублікі па футболу. Ці думалі вы тады, што станеце вучоным, грамадскім дзеячам?

— Але я ўжо тады зацікаўлена займаўся навукай. Аднойчы, праслухаўшы мой даклад на І Усесаюзнай канферэнцыі, акадэмік А. Красін і прафесар В. Гольцаў паставілі мяне перад выбарам: спорт або навука. Выбраў навуку. Здараліся выпадкі, калі ў лабараторыі закрываўся ў пятніцу і выходзіў адтуль у панядзелак раніцай: нейкая апантанасць пазнання пераліваласяі цераз край. Маімі настаўнікамі былі прафесар В. Гольцаў, член-карэспандэнт В. Несцярэнка, потым — генеральны дырэктар навукова-вытворчага аб'яднання парашковай металургіі А. Раман...

— Ваша прозвішча быццам украінскае. Адкуль вы родам?

— Беларус я. Нарадзіўся ў Мінску, а дзяцінства прайшло ў Смалявічах. Тут мае карані. І дзяды, і прадзеды пахаваны ў Смалявічах.

— Скажыце колькі слоў аб сваёй сям'і.

— Дзед мой знішчаны сталінскім рэжымам. Бацька ў час вайны знаходзіўся на фронце. Пасля ваеннага ліхалецця працаваў інжынерам, дырэктарам Мінскага велазавода. Маці, сувязная партызанскай брыгады «Беларусь», была захоплена фашыстамі і вывезена ў Германію. Вярнулася на Радзіму з падарваным здароўем, пасля вайны шмат хварэла. Жонка — эканаміст.

— А хто галоўны ў сям'і?

— Жонка. На ёй трымаюцца дзеці, сям'я, дом. Для мяне важней работа, сябры, дзелавыя сустрэчы з імі.

— Вашы дзеці дарослыя?

— Сын фізік. Скончыў фізічны факультэт Белдзяржуніверсітэта. Жанаты. Разам нярэдка абмяркоўваем палітычную і эканамічную сітуацыю ў рэспубліцы. Дачка — студэнтка Эканамічнага ўніверсітэта.

— Нашым дзецям, нашаму грамадству хочацца заняць годнае месца ў свеце...

— Тады і выйсця іншага ў нас няма, як працаваць.

Распытваў **Аляксандр ХАЗЯНІН.**

ФЕСТЫВАЛІ

ПЕСНЯ ВЯРТАЕЦЦА ДАМОЎ

Фестываль беларускай песні і паэзіі сёлета вернецца ў Маладзечна. Такім чынам вырашыліся ўсе мінулагоднія спрэчкі наконт таго, каму патрэбны нацыянальны песенны фестываль і ў якім выглядзе. Зараз можна сказаць: ён патрэбны перш за ўсё слухачам, і для яго павінна быць пэўнае месца на нашай зямлі.

14, 15, 16 чэрвеня маладзечанцы, якія вельмі ўпадабалі свята, зноў будуць сустракаць сваіх, беларускіх музыкантаў і паэтаў, якія вельмі ім спадабаліся. Летась горад не змог прыняць фестываль, затое зараз маладзечанскі гарвыканком выйшаў з ініцыятывай, каб аднавіць яго на своеасаблівай гістарычнай радзіме.

Сапраўды, ужо можна пісаць гісторыю фестывалю беларускай песні і паэзіі — тры папярэднія былі вельмі розныя, кожны даваў жыццё новым песням і новым імёнам, якія выходзілі на сцэну ў конкурсе маладых выканаўцаў. А летась правядзенне фестывалю далося вельмі цяжка.

Канцэртная зала «Мінск» выратавала мінулы раз фестываль беларускай песні, які раптам аказаўся беспрытульным. На жаль, сцэны залы не рассунеш, а песні патрэбна прастора, як патрэбна прастора і беларускай мове. Апошнім часам яна чуецца ўсё радзей на розных узроўнях. Таму нацыянальны фестываль выконвае яшчэ і дзяржаўную функцыю, каб сэрцы нашы канчаткова не сталі глухімі да роднага слова.

Дарэчы, у параўнанні з мінулымі фестывалямі болей увагі будзе ўдзелена паэзіі. Беларускія паэты ўпершыню на розных пляцоўках Маладзечна ў гэтыя дні выступяць са сваімі вершамі. Хоць галоўнае, да чаго будзе прыкавана ўвага, — спалучэнне паэзіі і музыкі. Чакаецца некалькі аўтарскіх вечароў юбіляраў — паэта Уладзіміра Някляева, кампазітараў Эдуарда Зарыцкага і Эдуарда Ханка. Упершыню на нацыянальным фестывалі выступяць «Песняры» з сольным канцэртам. Адкрыццё свята адбудзецца ля помніка Максіму Багдановічу песнямі Ігара Лучанка на вершы беларускіх паэтаў-класікаў.

Многія пастаянныя гледачы прывыклі назіраць за спаборніцтвамі маладых спевакоў-канкурсантаў. На жаль, конкурс адкладваецца яшчэ на год. Такое рашэнне арганізатары прынялі не без падстаў: у маленькай краіне цяжка знаходзіць таленавітую моладзь на кожны фестываль, за год яна не паспявае падрасці. Тут і Чарнобыль налажыў свой адбітак — звонкія галасы з'яўляюцца на нашай зямлі ўсё радзей. Таму конкурс маладых выканаўцаў на нацыянальным фестывалі цяпер будзе праходзіць раз у два гады. Шкада, але доўгачаканае спатканне бывае вельмі прыемным, згадзіцеся.

Да таго, што будзе адбывацца ў Маладзечне, зможа далучыцца ўся Беларусь праз прамыя трансляцыі тэлебачання.

У фестывалю беларускай песні і паэзіі многа сузаснавальнікаў, у тым ліку і беларуская газета «Звязда». Таму мы будзем вас інфармаваць, як ідзе падрыхтоўка да яго, і знаёміць з людзьмі, якія маюць непасрэднае дачыненне да будучага свята.

Ларыса ЦІМОШЫК.

МІНІСТЭРСТВА СУВЯЗІ І ІНФАРМАТЫКІ РБ, СКАЗАЎШЫ «А», ВЫРАШЫЛА СКАЗАЦЬ І «В»...

Размова ідзе пра з'яўленне ў продажы новых паштовых канвертаў, на якіх замест маркі надрукавана ўпрыгожаная немудрагелістым узорам вялікая літара «А». Канверты выпушчаны вільнюскай фірмай BALTJOS ARAS тыражом у 1 мільён экземпляраў да свята 8 Сакавіка.

Як растлумачылі ў вышэйпамянёным міністэрстве, літара «А» азначае кошт простага пісьма ў канверце, адпраўленага па нашай рэспубліцы, прычым кошт гэтага «сімвала» будзе ўзрастаць па меры павелічэння тарыфаў на перасылку. Гэта значыць, што работнікі пошты не стануць у гэтым выпадку наклейваць дадатковыя маркі — зменіцца толькі кошт канверта.

А для паштовак спецыяльна на старых стандартных мініяцюрах з «Пагоняй» наміналам 1.00 зроблена таксама ўпрыгожаная наддрукоўка зялёнага колеру літары «В», якая адпавядае тарыфу перасылкі. Тыраж гэтага выпуску — 10 мільёнаў экземпляраў.

Вядома, што з'яўленне такіх «марак» сведчыць пра інфляцыйныя працэсы, што бурна развіваюцца ў краіне. А ўжо хто безумоўна рады навінцы, дык гэта філатэлісты, калекцыі якіх папоўняцца новымі паштовымі мініяцюрамі і канвертамі.

Уладзімір ЛАРЫЁНАЎ.

РАСІЙСКАЙ МЫТНЯЙ ЗАТРЫМАНЫ 59 ВАГОНАЎ З ГАРЭЛКАЙ, ШТО ІШЛІ З БЕЛАРУСІ

На станцыі Невель Пскоўскай вобласці Расійскай Федэрацыі мясцовымі мытнікамі затрыманы да высвятлення абставінаў 59 вагонаў з імпартнай гарэлкай.

Усе яны ішлі з тэрыторыі Беларусі, з Калядзіч і Калодзішчаў, у Санкт-Пецярбург. Прычына затрымання — адсутнасць у суправаджальных дакументах адзнакі беларускай мытні аб выпуску тавару для свабоднага абарачэння. Адпраўшчыкам з'яўляецца адна з мінскіх фірмаў. Паводле звестак БелаПАН, гэтая фірма ўваходзіць у лік прадпрыемстваў, вызваленых ад падатку на дабаўленую вартасць. Гаворка можа ісці аб каласальных звышпрыбытках, на якія фірма разлічвала ў сувязі з чакаемым павышэннем цэн на спіртныя напоі ў Расіі. Кампетэнтная крыніца расцэньвае гэтую падзею як чарговы вынік знішчэння мытнай інфраструктуры Беларусі на мяжы з Расіяй.

Леанід ПОЛАЦКІ, БелаПАН.

ЕХАЎ НА ВУЧОБУ, А ТРАПІЎ НА ЗАТРЫМАННЕ

Накіроўваючыся ў Мінск на вучобу, не думаў, не гадаў начальнік штаба Чэрвеньскага РАУС капітан міліцыі Аляксандр Сцяжко, што ў гэты дзень яму прыйдзецца затрымліваць у сталіцы злачынца.

На адным з прыпынкаў трамвая малады чалавек выхапіў з рук інваліда вайны сумку з рэчамі і прадуктамі харчавання і кінуўся з вагона наўцёкі. Забегшы за дом, злодзей пачаў яе распакоўваць. Тут яго і дагнаў пажылы чалавек — уладальнік рэчаў з дачкой. Невядома, чым бы скончылася іх барацьба са злачынцам, каб на дапамогу ім не прыйшоў капітан Сцяжко. Скруціўшы нахабніку рукі, той даставіў яго ў бліжэйшае аддзяленне міліцыі. Рэчы, зразумела, былі вернуты гаспадарам.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЮНЫЯ МАСТАКІ!

ЁСЦЬ ШАНЦ АТРЫМАЦЬ ПРЫЗ ГУБЕРНАТАРА ПРЭФЕКТУРЫ КАНАГАВА — ПАДАРОЖЖА ПА ЯПОНІІ

Нядаўна ў мінскую штаб-кватэру Асацыяцыі садзейнічання Беларусі прыйшло з далёкай Японіі запрашэнне ўдзельнічаць у 9-й міжнароднай выстаўцы дзіцячага малюнка прэфектуры Канагава.

Гэта выстаўка, як вынікае з запрашэння, уяўляе сабой міжнароднае свята дзіцячай творчасці, а мэта яго — знаёмства з жыццём і культурай народаў свету і садзейнічанне ўзаемаразуменню паміж людзьмі розных кантынентаў сродкамі мастацтва. Калі верыць пісьму з Канагавы, то выстаўка гэта карыстаецца папулярнасцю ў свеце. Летась, напрыклад, там атрымалі каля 45 тысяч заявак са 118 краін свету на ўдзел у ёй. Арганізатары чарговай выстаўкі, якая адбудзецца ў сакавіку 1997 года, разлічваюць атрымаць яшчэ больш заявак. Бачыце, які планетарны размах у звычайнай прэфектуры, што па нашаму — вобласці.

Дык вось, гэта японская вобласць заснавала шэраг прызоў для пераможцаў выстаўкі. Зразумела, самымі цікавымі будуць тры галоўныя прызы губернатара прэфектуры. Іх пераможцаў запросяць у Канагаву ў суправаджэнні аднаго з дарослых для ўдзелу ў цырымоніі ўзнагароджання, а таксама падарожжа па прэфектуры на працягу некалькіх дзён.

Акрамя галоўных лепшыя малюнкі будуць адзначаны спецыяльнымі прызамі міністра замежных спраў і міністра па справах мясцовага самакіравання, таксама Фонду міжнародных абменаў, Агенцтва па міжнароднаму супрацоўніцтву, Асацыяцыі ААН у Японіі, Нацыянальнага фонду асацыяцыі ЮНЕСКО, Нацыянальнага савета ІМКА ў Японіі, Японскага камітэта ЮНІСЕФ.

Тым, каго зацікавіла гэта інфармацыя, паведамляем умовы конкурсу.

Узрост удзельнікаў павінен быць ад 4 да 15 гадоў на 30 верасня г.г.

Тэма малюнка — свабодная. Тэхніка выканання — таксама. Юныя мастакі могуць выкарыстоўваць акварэль, каляровыя алоўкі, алейныя фарбы, пастэль, гравюру, калаж і іншыя выяўленчыя сродкі. Скульптуры, творы з зерня не прымаюцца.

Памеры — не больш як 55х55 см. Творы дасылаюцца без рамак. Кожны ўдзельнік мае права прадставіць толькі адзін твор, які павінен быць выкананы ім самастойна.

Правілы падачы заявак: на зваротным баку твора напісаць імя і прозвішча аўтара, дату нараджэння, пол, год навучання ў школе, адрас, назву свайго твора і дату яго стварэння. Пісаць трэба вялікімі лацінскімі літарамі. Творы павінны быць у Канагаве да 30 верасня г.г.

Пераможцам асабіста паведамяць прыемную навіну ў лютым 1997 года.

Конкурсныя работы трэба даслаць па пошце на адрас.

Secretariat
The 9th Kanagava Biennal-Word Children's Art Exhibition
c/o International Division, Foreigh Affairs Department Kanagava Prefectural Government
1, Nihon-dory, Naka-ku,
Yokohama City, Kanagava Prefecture 231-88
Japan
Тэлефон у Японіі:
045-201-1111, дадаткова 2931.
Тэлефакс: 045-212-2753.

Жадаем поспеху!

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

ЛЁГКАЯ АТЛЕТЫКА

У СКАРБОНЦЫ ТОЛЬКІ АДЗІН МЕДАЛЬ. АЛЕ ЗАЛАТЫ

У Стакгольме днямі завяршыўся чэмпіянат Еўропы па лёгкай атлетыцы ў закрытых памяшканнях. Сярод удзельнікаў турніру была і беларуская зборная, якая складалася з 9 спартсменаў.

Адзін медаль, але залаты, заваяваў скакун у вышыню мінчанін Дзмітрый Маркаў. Яго вынік — 5,85 м.

Вядома, да рэкордаў Сяргея Бубкі яму яшчэ далёка, аднак, па ацэнках спецыялістаў, вышыня, якую адолеў наш шаставік, дае падставу спадзявацца, што на Алімпійскіх гульнях у Атланце Маркаў можа паспрачацца за высокае месца на п'едэстале.

Аляксандр Главацкі ў скачках у даўжыню аказаўся пятым. Яго вынік — 7,97 м.

У дзесятцы мацнейшых сярод кідальнікаў ядра замацаваўся яшчэ адзін наш атлет — Аляксандр Міхневіч. Яго снарад праляцеў 17,54 м.

Вядома, беларуская зборная магла б дабіцца большага, калі б у залах праводзіліся спаборніцтвы па кіданні кап'я, дыска і молата, дзе сцяг рэспублікі звычайна абараняюць чэмпіёнкі свету Наталля Шыкаленка, Эліна Зверава і сярэбраны прызёр Ігар Астапковіч.

Не хапала беларусам і скакухі ў вышыню Таццяны Шэўчык, якая дыскваліфікавана айчыннай федэрацыяй лёгкай атлетыкі на тры месяцы за ўжыванне забароненых медпрэпаратаў. Дарэчы, па гэтай справе кропка яшчэ не пастаўлена. Міжнародная медыцынская камісія ІААФ рашэння па ўказаным пытанні яшчэ не прымала. А калі яно і будзе, то ўступіць у сілу толькі тады, калі яго зацвердзяць на пасяджэнні савета Міжнароднай федэрацыі лёгкай атлетыкі, тэрмін правядзення якога пакуль не вызначаны.

СЕНСАЦЫЯ! СЕНСАЦЫЯ?

АД ЧАРНОБЫЛЯ — СОТНІ ТЫСЯЧ МЁРТВЫХ!

НА САМАЙ ЖА СПРАВЕ, ПАДОБНАЯ ЛІЧБА МОЖА ПРЫСНІЦЦА ТОЛЬКІ Ў СТРАШНЫМ СНЕ. ГЭТА НЕ НАВУКОВЫЯ ДАНЫЯ, А ЧАРГОВАЯ «ВУТКА»

Днямі па беларускім «Радыёфакце», са спасылкай на інфармацыю ІТАР-ТАСС, было перададзена сенсацыйнае паведамленне наступнага характару. На семінары, які праходзіць у сталіцы Італіі Рыме і прымеркаваны да дзесяцігоддзя катастрофы ў Чарнобылі, прафесар Кіеўскага ўніверсітэта Георгій Бяляўскі «агучыў» даныя: маўляў, ад вынікаў выбуху на ЧАЭС за прайшоўшыя дзесяць гадоў памерла ўжо 300 тысяч (!) чалавек. На Украіне такіх ахвяр налічваецца 180 тысяч, у Беларусі — 120 тысяч.

Перш чым хапацца за вушы і, адпаведна, каменціраваць гэтую сенсацыю, зазірнём у прагноз, зроблены ў 1993 годзе славутым амерыканскім вучоным, прафесарам Джонам Гофманам. Дарэчы, з гэтай яго думкай кожны можа азнаёміцца ў сусветна вядомай кніжцы пад назвай: «Чарнобыльская аварыя: радыяцыйныя вынікі для цяперашняга і будучых пакаленняў». Вось што ён піша: «Па нашай ацэнцы, у выніку чарнобыльскай аварыі колькасць ракавых захворванняў са смяротным зыходам, выкліканых радыяцыяй, вырасце на Зямлі да 340.000—475.000...»

Гэта, падкрэслім, прагноз на ўсю будучую гісторыю чалавецтва і для насельніцтва ўсёй планеты Зямля. Знаходзяцца, як бачым, такія вучоныя, якія ўсё гэта «паспяшаліся» перанесці на тэрыторыю толькі двух «чарнобыльскіх» краін і прадстаўляюць як «факт» што ўжо адбыўся. Няўжо блытаюць, як кажуць, «жаданае» і рэчаіснасць? Ці вельмі карціць на хвалі чарговай сенсацыі хоць на хвіліну зрабіцца першаадкрывальнікам?

А цяпер пяройдзем і да каментарыяў. Вось што думаюць у НДІ радыяцыйнай медыцыны: хутчэй за ўсё, прыведзеныя ўкраінскім прафесарам лічбы — гэта не што іншае, як статыстыка смяротнасці ад усіх відаў захворванняў, у выніку, напрыклад, туберкулёзу, рака, хвароб сэрца і г. д. А таксама — аўтамабільных катастроф, самазабойстваў і інш. Але што агульнага ўсё вышэйназванае мае з Чарнобылем і яго вынікамі?

Вось думка дырэктара Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра пухлін шчытападобнай залозы, доктара медыцынскіх навук прафесара Я. ДЗЯМІДЧЫКА:

— Ад рака шчытападобнай залозы за ўвесь час пасля чарнобыльскай катастрофы памерла толькі адна сямігадовая дзяўчынка — ад шматлікіх метастазаў у лёгкія. Вельмі позна спахапіліся прывезці яе да нас у цэнтр на аперацыю. Выжывальнасць тых, каго ў нас лечаць і аперыруюць, — стопрацэнтная. Адразу відаць, што «даныя» аб стотысячных ахвярах надуманыя, і менавіта дзеля камусьці неабходных сенсацый. Смяротнасць — яна ад розных фактараў, якія заўсёды трэба расшыфроўваць, а не заблытваць сітуацыю.

Дадзім і некаторую расшыфроўку, якую прадставілі рэдакцыі ў Міністэрстве аховы здароўя. Асноўвай для яе паслужыла справаздача за 1995 год «Аб колькасці захворванняў і прычынах смерці асоб, якія пацярпелі ад катастрофы на ЧАЭС і падлягаюць спецыяльнай дыспансерызацыі».

З інвалідаў Чарнобыля, ліквідатараў, якія «праходзяць» па артыкуле 18 Закона аб сацыяльнай абароне пацярпеўшых ад катастрофы за мінулы год памёрлі 352 чалавекі. У гэтай групы грамадзян, падкрэслім, была ўстаноўлена прычынная сувязь іх захворванняў з вынікамі катастрофы на ЧАЭС.

З ліку ліквідатараў, якія адносяцца да арт. 19 закона, памёрлі летась 144 чалавекі — хтосьці ў выніку ўздзеяння радыяцыі, а хтосьці ад «звычайных» хвароб.

З тых грамадзян, хто наогул знаходзіўся пад назіраннем у зоне з узроўнем забруджання ад 1 кі/км2 і вышэй, памёрлі 23.775 чалавек (з двух мільёнаў насельніцтва, якое пражывае ў Беларусі на забруджаных тэрыторыях). Гэтых людзей не пашкадавалі самыя розныя хваробы і захворванні, якія падпільноўваюць чалавека ўсюды — і ў Брагіне, і ў Мінску, і ў Лондане, і ў Рыо-дэ-Жанейра. Адным словам, тыя, якія адносінаў да вынікаў катастрофы не маюць.

Канешне, што можа быць больш сумным, чым кожны выпадак развітання чалавека з жыццём? Як і, адпаведна, уся гэтая статыстыка? Але ў адносінах да вынікаў Чарнобыля падобныя лічбы не проста сумная, а і вельмі тонкая матэрыя. І абыходзіцца з ёю трэба вельмі асцярожна. Чаго прасцей — у дадатак да ўсіх жахаў яшчэ лішні раз напалохаць і так запужаных ужо чарнобыльцаў! А заадно — і астатні свет. Няўжо і ў гэтым хтосьці шукае выгаду?

Валерый ЧАРНЯЎСКІ.

У СВЕЦЕ. ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

ШТУРМ ПРАЦЯГНЕЦЦА ЯШЧЭ НЕКАЛЬКІ ДЗЁН

Па ўдакладненых даных, у аперацыі дудаеўцаў па захопу Грознага бралі ўдзел каля 1000 баевікоў. У выніку баявых дзеянняў федэральнымі сіламі 300 баевікоў знішчаны, яшчэ 350 атрымалі раненні. Страты федэральных войскаў склалі 83 чалавекі забітымі, 274 параненымі, яшчэ 40 вайскоўцаў прапалі без вестак. У панядзелак у выніку выбуху на кансервавым заводзе ў Грозным загінула адна жанчына і адна была паранена. Панядзелак быў абвешчаны ў Грозным працоўным днём, аднак грамадскі транспарт на вуліцах горада яшчэ не з'явіўся. Рэдкія машыны вайскоўцаў развозілі прадукты харчавання па раёнах горада. Расійскія салдаты завяршаюць ачыстку горада ад дудаеўскіх снайпераў. Працягваецца вяртанне жыхароў у Сернаводск — калідор адкрыты з 8 да 18 гадзін. Як і раней прадстаўнікоў прэсы і грамадскіх арганізацый у пасёлак не прапускаюць. Федэральнымі войскамі працягваецца штурм пункта Бамут — апошняга аплоту дудаеўцаў. Баевікі ўтрымліваюць 90 палонных расійскіх вайскоўцаў. Прадстаўнікі дудаеўцаў заявілі, што калі не будуць спынены авіяналёты на Бамут, яны будуць кожную гадзіну расстрэльваць па 5 заложнікаў. Як паведаміў прадстаўнік галоўнага штаба сухапутных войскаў, штурм Бамута працягнецца яшчэ некалькі дзён.

САММІТ МІРАТВОРЦАЎ НЕ МАЕ СЭНСУ?

«Працяг мірнага працэсу на Блізкім Усходзе з'яўляецца адзіным перспектыўным адказам тэрарызму», — заявіў дзяржсакратар ЗША Крыстафер. Па яго словах, маючая адбыцца 13 сакавіка ў Егіпце міжнародная сустрэча ў вярхах стане буйнейшым за апошнія некалькі гадоў саммітам з удзелам кіраўнікоў арабскіх дзяржаў і Ізраіля. Між тым, Лівія і Ірак прытрымліваюцца зусім іншага пункту гледжання на ідэю правядзення гэтай міжнароднай сустрэчы. Нагадаем, што мэтай гэтай сустрэчы з'яўляецца вcase выратаванне мірнага працэсу на Блізкім Усходзе ад краху пасля серыі тэрактаў ісламскіх баевікоў у Ізраілі. На думку лівійскага лідэра Кадафі, саммiт міратворцаў не мае сэнсу, таму што зло ў рэгіёне не знікне да таго часу, пакуль існуюць Ізраіль і ЗША.

СІТУАЦЫЯ ВАКОЛ ТАЙВАНЯ АБВАСТРЫЛАСЯ

ЗША накіравалі другі самалёт у раён Тайваня ў сувязі з абвастрэннем сітуацыі вакол гэтай краіны, дзе Кітай збіраецца распачаць ваенныя манеўры. Міністр замежных спраў Кітая зазначыў, што Тайвань з'яўляецца правінцыяй Кітая, а не пратэктаратам Злучаных Штатаў. А яго тайваньскі калега адзначыў, што кітайскія ваенныя манеўры скіраваны на падрыў тайваньскай эканомікі напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў у Тайвані. Дзеянні Кітая выклікалі пэўныя хваляванні ў краіне, аднак урад Тайваня лічыць, што атакі на тайваньскую тэрыторыю не будзе.

У ПАЎДНЁВАЙ КАРЭІ НЕ ЛЮБЯЦЬ БЫЛЫХ ПРЭЗІДЭНТАЎ

Пачалося судовае пасяджэнне па справе былых прэзідэнтаў Паўднёвай Карэі, якія абвінавачваюцца ў змове наконт ажыццяўлення вайсковага перавароту. Былым прэзідэнтам Чон-Ду-Хвану і Ро-Дэ-У пагражае смяротнае пакаранне. Яны былі дастаўлены ў турэмнай вопратцы, але без наручнікаў, у той час як астатнія 14 чалавек, што праходзяць па гэтай справе, былі ў наручніках. Чон Ду Хван і Ро Дэ У афіцыйна заявілі, што суд з'яўляецца палітычна абмежаваным і неаб'ектыўным, а гэта супярэчыць канстытуцыі.

СЕКТАР ГАЗА АПЫНУЎСЯ Ў ПАЛОНЕ ГОЛАДУ

Ізраіль заявіў пра частковае зняцце блакады вакол сектара Газа, што была ўведзена пасля шэрага тэрактаў з мэтай уплыву на тэрарыстычную арганізацыю «Хамас». Рэзідэнтам будзе дазволена перамяшчацца па адміністрацыйных і жылых раёнах на працягу 12 гадзін, набываць харчаванне і жыццёва неабходныя тавары. Аднак ніякіх паведамленняў пра паслабленне мераў бяспекі ў гэтым рэгіёне не паступала. Палесцінскі лідэр Ясір Арафат паведаміў, што жыхары Газы пакутуюць ад голаду. Рашэнне аб зняцці блакады было прынята па агульнай дамове паміж уладамі Ізраіля і ЗША пасля таго, як сіламі бяспекі Палесціны былі арыштаваны тры ключавыя асобы ваеннага крыла арганізацыі «Хамас».

ШЭРАГІ ТЭРАРЫСТАЎ ПАРАДЗЕЛІ

Паліцыя Пакістана паведаміла, што адзін з членаў узброенай этнічнай групоўкі «MQM» Шары, што знаходзіўся ў вышуку, быў забіты ў сутыкненні з паліцыяй. Ён абвінавачваўся ва ўчыненні шэрага забойстваў. Улады паведамілі, што менавіта Шары з'яўляўся ключавой і найбольш небяспечнай асобай узброенага крыла арганізацыі «MQM».

САМАЯ «ЗАЛАТАЯ» КРАІНА

Індыя зноў выйшла на першае месца ў свеце па аб'ёму спажывання золата. Да такой высновы прыйшлі індыйскія эксперты пасля вывучэння даследаванняў розных міжнародных арганізацый, якія сочаць за сітуацыяй на сусветным рынку золата. Паводле даных індыйскай статыстыкі, у мінулым годзе ў гэтай дзяржаве было прададзена каля 474 тон золата. Следам за Індыяй ідуць Паўднёвая Карэя і Злучаныя Штаты.

Радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», «Радыё Расіі» і «Радыё-РОКС» слухаў Сяргей ПРОТАС.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Версію аб тым, што Сталін памёр не сваёй смерцю, выказвае ў сваёй новай кнізе вядомы пісьменнік і драматург Эдвард Радзінскі.

У толькі што выдадзенай у ЗША кнізе «Сталін» ён піша, што смерць, магчыма, наступіла ў выніку атручэння. Забойцам Сталіна быў адзін з яго целаахоўнікаў, Іван Хрусталёў, які дзейнічаў па ўказцы ўсёмагутнага Лаўрэнція Берыі.

Кніга заснавана на дакументальных матэрыялах: яна складаецца з запісак Сталіна, пісем, дзённікаў яго родных, доступ да якіх Радзінскі атрымаў у прэзідэнцкім архіве. І ўсё ж такі Радзінскі прызнаў, што сабраны ім матэрыял не ўтрымлівае неабвержных сведчанняў праўдзівасці версіі аб атручэнні.

ІТАР-ТАСС.

«Геній XX стагоддзя», «вялікі фізік нашага часу» — такімі эпітэтамі ўзнагароджвалі Альберта Эйнштэйна.

Але ў штодзённым жыцці Эйнштэйн не ствараў уражання выдатнай асобы. Так, ён мог запраста хадзіць у старым адзенні, рэдка насіў капялюш. Аднойчы ў трамваі Эйнштэйну здалося, што яму няправільна далі рэшту. Кандуктар яшчэ раз пералічыў грошы і, упэўніўшыся ў сваёй дакладнасці, вярнуў дробязь Эйнштэйну са словамі: «Ваша бяда, паважаны, у тым, што вы так і не навучыліся лічыць да 20».

«Суар».

Дзесяткі крымінальных спраў спалены ў Камсамольскім раённым судзе горада Тальяцці.

Сейфы, дзе яны захоўваліся, былі ўскрыты ўначы. Невядомыя, як мяркуецца, зайшлі ў будынак у час працоўнага дня. Пасля поўначы звязалі вартаўніка, зачынілі ў адным з пакояў і ўзяліся за запалкі...

Каб аднавіць спаленыя справы, пракуратуры, міліцыі і суду спатрэбіцца нямала часу і намаганняў.

«Труд».

ШАШКІ

ЯК БЫ ВЫ ЗГУЛЯЛІ?

Гэтая пазіцыя ўзнікла аднойчы ў партыі масквіча Б. Агашына з мінчанінам В. Астрынскім пасля чарговага хода белых. Забягаючы наперад, скажам, што ў ёй чорныя выйгралі. Прааналізуйце пазіцыю, пашукайце выйгрыш за чорных. А ў наступным выпуску зверыце свой аналіз з канкрэтнымі хадамі сапернікаў, якія паследавалі ў партыі.

Белыя: b4, c3, d4, e3, g1, h2, h4 (7).
Чорныя: b6, b8, c7, d6, e5, f6, h6 (7).
Ход чорных.

ПРАВЕРЦЕ РАШЭННІ

Стагоддзе эцюда (1 сакавіка). Эцюд А. Шошына — галоўны варыянт: 1. fg3 h:f4 2. a5—b4! fg3 3. bc5 gh2 4. ab4 hg1 5. ba5 g:b6 6. a:c7x

Эцюд Д. Жылко — аўтарскае рашэнне: 1. hg5 cd6 2. ef4 dc5 3. fe5 ab4 4. gf6 bc3 5. f5:h8 cd2 6. c:e7 7. hc3 d:b4 8. a:c5 ef6 9. cd6x.

СІМЕТРЫЧНАЯ ПАЗІЦЫЯ

Дакладна сіметрычныя пазіцыі часцяком сустракаюцца ў шашках. Паспрабуйце разабрацца ў гэтай сіметрыі.

Белыя: a3, d2, e3, f4 (4).
Чорныя: c5, d6, e7, h6 (4).
Ход белых.

РЭПАРЦЁР АТРЫМАЎ ЗАДАННЕ...

АДПАЧЫЦЬ СВЯТОЧНЫМ ВЕЧАРАМ

Як звычайна, 8 сакавіка былі добрымі мужчыны, надвор'е і тэлепраграма. А калі ў кішэні меліся і добрыя грошы, то, адараваўшы каханую ад «Знесеных ветрам», нядрэнна было б правесці вечар у бары, рэстаране або начным шоу.

Днём раней, 7 сакавіка, удалося выявіць, што месца за столікам у папулярным сярод моладзі «Макс-шоу» (к/т «Кастрычнік») будзе каштаваць 270 тысяч «зайцоў». Але зала была даволі прасторнай для дыскатэкі, цэны ў меню — даступныя, таму вечар абяцаў быць на ўзроўні.

Яшчэ ў адным начным шоу — «Парадыз» расцэнкі былі крыху меншыя, а сярод удзельнікаў шоу-праграмы значыўся дзесятак імёнаў, сярод якіх значным было толькі адно — чарнаскура Джымі Нельсана.

Начны клуб «Акварыум» сустрэў бальнічным пахам, дзяўчынай у чорнай бялізне (на шчасце, гэта быў толькі манекен). Відаць, мелася быць нешта эратычнае, а ўваход каштаваў усяго 60 тысяч.

Даволі ўтульны рэстаран з вялікай залай «Манхэтэн» прапаноўваў месца за столікам за 120 тысяч, за барнай стойкай — 60 тысяч. Але цэны былі прыблізнымі, адміністратар папярэдзіў, што ніякіх скідак для жанчын 8 сакавіка не плануецца, наадварот, цэны могуць вырасці. І гэта аказалася так. Напрыклад, у начной дыскатэцы «Ксантыя» за 100 грамаў «Марціні» ўзялі 35 тысяч, замест пазначаных у меню 25. «Падаражэла», — ветліва адказаў бармен.

Увогуле, з «Ксантыяй» атрымалася цікавая гісторыя. У яе рэкламе, змешчанай у газеце «Знамя юности» 7 сакавіка, паведамлялася, што ў пятніцу—нядзелю жанчыны праходзяць бясплатна, мужчыны — за 200.000 рублёў. Але, як кажуць, давярай, у тым ліку і рэкламе, але правярай. На самай жа справе, каб аказацца за барнай стойкай, жанчынам трэба было заплаціць 60 тысяч, а столік каштаваў два мужчынскія білеты — 200.000. Пры гэтым ахоўнік запэўніў, што загадзя столікі заказваць не трэба, але назаўтра адміністратар паведаміла, што ўсе столікі заказаны. За барнай стойкай месцаў таксама не было. Добра, што хоць музыка аказалася на ўзроўні і сцэны падпіраць не прыйшлося.

Самымі таннымі ўваход (50 тысяч) і меню аказаліся ў кафэ «Сузор'е», якое працавала з 20.00 да 2 ночы. Кафэ звычайна наведваюць студэнты і прадаўцы з Камароўкі.

Марына АЖГІРЭЙ.

ЕХАЎ ПА ВУЛІЦЫ АЎТАПАГРУЗЧЫК

На чым толькі не ўчыняюцца сёння крадзяжы дзяржаўнай маёмасці.

І на магутных грузавіках, і на трактарах, і на легкавушках, і на гужавым транспарце, і на шмат чым іншым. А вось рабочы Беларускага металургічнага завода І.С. зрабіў у гэтай справе сапраўдную «рэвалюцыю». У другой гадзіне ночы ён вывез з прадпрыемства дзве двухсотлітровыя бочкі з фераванадыем, маток меднага дроту і некалькі медных пласцін. Ды на чым? На аўтапагрузчыку завода.

Ці то гэта тэхніка нарабіла многа шуму, ці то пільнымі аказаліся ахоўнікі парадку, толькі аўтапагрузчык быў спынены каля самага дома аматара разбагацець на дзяржаўнай маёмасці. Вядзецца следства.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ПЕРШЫ МАГНІТААЛЬБОМ ВАЛЕРЫЯ ДАЙНЕКІ

Вядомы беларускі спявак Валерый Дайнека незадоўга да 8 сакавіка прымаў віншаванні з нагоды выхаду першага магнітаальбома.

Даўняе супрацоўніцтва з «Радыё Бі-эй» і дало назву альбому — «Радыё Бі-эй». Ён, да таго ж, пачынаецца і заканчваецца застаўкамі з голасам спевака, якія штодня гучаць на хвалях FM.

Музыку да 10 песень, дзве з якіх выкананы ў дуэце з Інай Афанасьевай, напісалі кампазітары Дамалёў, Молчан, Карловіч, Елісеенкаў на вершы Пяцюкевіча, Вавілава, Траццякова, Лягчылава, Журава.

Цікава, што Валерыю Дайнеку для новага альбома прыйшлося перапісаць усе песні яшчэ раз: «Гаю мой не кліч», «Маргарыта», «Зараніцы» і «Хвалі ў моры». Некаторыя цяпер гучаць у новай рэдакцыі.

Марына АЖГІРЭЙ.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск –	6.30	18.09	11.38
Віцебск –	6.21	17.58	11.37
Магілёў –	6.20	17.58	11.38
Гомель –	6.14	17.58	11.44
Гродна –	6.43	18.26	11.43
Брэст –	6.45	18.25	11.40

МЕСЯЦ

Апошняя квадра 12 сакавіка.

ІМЯНІНЫ

Пр. Касіяна, Іаана.
К. Бажэны, Крысціны, Патрыцыі.

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца пераменная воблачнасць, па паўднёваму захаду пройдзе невялікі снег. Тэмпература паветра ў Брэсце — каля нуля, у Мінску і Гродне — 0—2, Гомелі — 1—3, Магілёве, Віцебску — 2—4 градусы марозу.

У наступныя двое сутак надвор'е істотна не зменіцца. Тэмпература паветра ўначы 7—12 градусаў марозу, удзень — ад плюс 2 да мінус 3. 15 сакавіка па паўднёваму захаду да 5 градусаў цяпла.

Сядзіба

Выпуск № 328 Рубрыку вядзе Мікалай ЧАХОЎСКІ

ПЕРЧЫК ЗАЎСЁДЫ ДАРЭЧЫ

Вядома, як хочацца нам страў з перчыкам. Яны такія багатыя на ўсе вітаміны, але найболей на вітамін «С». А якія зімовыя нарыхтоўкі без салодкага і горкага перцу?

Таму паўсюдна, нягледзячы на часовыя няўдачы, гаспадыні песцяць-гадуюць яго. Нагадаем, што культура праяўляе павышаныя патрабаванні да цяпла, вільгаці, сонца, элементаў сілкавання. Замежныя спецыялісты вызначылі, што забяспечанасць азотам павінна быць сярэдняй, а вось двума іншымі макраэлементамі (фосфарам і каліем) — абавязкова высокай. Гэта значыць, што на кожныя 10 кв. метраў грады трэба ўнесці: азотных — 120 г, фосфару — 180 г, калію — 140 г. Калі давалі перапрэлы гной ці ўносілі кампост, усе паказчыкі можна зменшыць на трэць.

Яшчэ такая асаблівасць. Класці ў зямлю азот, фосфар і калій асобна даволі складана і доўга. Да таго ж увесь азот адразу не ўносіцца, бо чакаемай карысці ад яго не будзе — большасць вымыецца ў глыбокія слаі глебы ці сігане ў паветра. А ў стартавы перыяд яго патрабуецца трэцяя - чацвёртая частка ад агульнай масы. Большасць — у перыяд цвіцення і налівання саміх пладоў. Таму лепш карыстацца складанымі ўгнаеннямі, дзе ўся тройца (азот, фосфар, калій) прыкладна роўная — 17:17:17 працэнтаў. У саму вегетацыю ў падкормках дабаўляць элементы, якіх не хапае.

Зноў мусім адзначыць, што выдатны эфект дае каравяк (1:8), які настоены не менш як [illegible]

кімі зборамі. Самі плады акажуцца з тоўстымі сценкамі.

Каб закончыць размову пра ўгнаенні і падкормкі, адзначым, што з калійных найбольш падыходзіць сульфатная яго форма (без хлору). Выдатна дзейнічае попел. Акрамя калію ў ім многа іншых элементаў.

Цяпер пра догляд. Як адзначалі, каранёвая сістэма вельмі капрызная і кволая. Аднаўленне новых каранёў ідзе паволі. Таму і рост расліны запаволены. А гэта значыць, што пры перасадках і рыхленнях (а рыхленні перац вельмі любіць!) імкнуцца не пашкодзіць карані.

Устойлівае святло найлепшым чынам стымулюе развіццё. Але прамая сонечная радыяцыя крыху [illegible]

ваюць дрэвападобную трываласць, дзеравянеюць. У час выкопвання (восенню) іх зламаць ох як нялёгка! Таму пры роўным завязванні пладоў можна не ставіць апоры. Вось калі будзе нахіл у адзін бок, тады і спяшайцеся з падвязваннем. Інакш лягуць на бачок. Карані абарвуцца.

«Як быць з лісцем?» — пытаюцца дачнікі ў пісьмах. Густы чуб можна падстрыгчы. Але рабіць гэта асцярожна. Вось лісце ўнізе, якое набыло светлы ці нават жоўты колер, зняць. Ад яго ніякай карысці, толькі бяда, бо развіваюцца хваробы. Зняць і лішнія разгалінаванні. На сцябліне пакінуць не больш як тры. Яны спаўна аддзячаць ураджаем. А плод на перчыку вырастае што той агурочак — крыху больш як за два тыдні. Знімаць плады праз пяць дзён ці праз тыдзень. Іншыя будуць развівацца больш шпарка.

А як быць, скажам, тым гараджанам, хто гадуе перцы ўсё лета на падаконніку? Тут галоўная бяда — святло і вільготнасць паветра. Яны вельмі нязначныя. Таму ў цёплы дзень выносіць расліны на сонца (на балкон). Можна зрабіць спецыяльнае прыстасаванне пад вокнамі і ставіць туды гадаванцы. Толькі абавязкова прыцяняць і падвязваць да нейкай апоры. Ля дамоў заўсёды скразнякі, часта бываюць буры. Зялёнае лісце так «аблашчаць», што ні аб якім ураджаі і марыць нельга. Часцей трэба і паліваць. Два разы на тыдзень апрацоўваць лісце распылам вады (можна і падкарміць па зялёным [illegible]

ПАДПІСКА НА РЭСПУБЛІКАНСКІЯ ВЫДАННІ НА ДРУГІ КВАРТАЛ ПРАЦЯГНУТА ДА 19 САКАВІКА

Прыхільнікаў нашага аддзела «Сядзіба» запрашаем у бліжэйшае паштовае аддзяленне, каб афармляць падпіску на газету «Для вас». Гэта наша «Урадкавыя граўкі». У другім квартале выйдуць тры брашуры:

№ 19 — красавік. Усё пра прышчэпкі. [illegible]

№ 20 — май. Абарона ўсіх раслін саду і агарода ад шкоднікаў і хвароб. Народныя і агульнадаступныя хімічныя метады. Прафілактыка. Парады лепшых майстроў гэтай справы.

№ 21 — чэрвень. [illegible]

[illegible] і многае іншае.

Наш падпісны індэкс — 63236. Кошт на адзін месяц — 3000, на тры месяцы — 9 тысяч рублёў.

[illegible]

Дзе можна набыць брашуры, якія ўжо выйшлі? Ва ўсіх кіёсках Беларусі. У абласных яны будуць прадавацца толькі адзін месяц. У Мінску акрамя тых ха кіёскаў брашуры прадаюцца ў магазінах «Насенне», «Сельгаскніга», «Глобус» (галоўпаштамт), «Белсельгасхімія» (Чырвоназорная, 8).

РУЖА ПАД... КАЎПАКОМ

Што зробіш, самы цудоўны букет прыроды — жанчына, патрабуе адпаведных клопатаў, [illegible]

[illegible]

НЕ РУЧАЦЬ СВІННІ...

[illegible]

[illegible]

ПРЭЗЕНТАЦЫІ

«ПУШЭ» ПРЭЗЕНТУЕ НОВЫ АЎТАСАЛОН

Напярэдадні свята 8 Сакавіка закрытае акцыянернае таварыства «Пушэ» правяло прэзентацыю новага аўтамабільнага салона «Фелісія», [illegible]

[illegible] та, як хацелася б.

На сустрэчы прысутнічаў і прадстаўнік «Шкоды» Алесь Дажбуян, які з'яўляецца генеральным дырэктарам па продажы аўтамабіляў краінам Прыбалтыкі, Польшчы, Украіне і Беларусі. Ён не без захаплення сказаў, што аўтасалону, які адкрываецца на вуліцы Альшэўскага, 24 у Мінску, далі б высокую ацэнку нават у Германіі.

Напрыканцы ўрачыстасцей спадар Дажбуян у гонар 100-годдзя «Шкоды», якое адзначалася ў мінулым годзе, узнагародзіў фірму «Пушэ» 12 медалямі, два з якіх залатыя. Першыя «прэміі» з рук госця атрымалі Аляксандр Пупейка і Анатоль Шэнтак як людзі, якія ўнеслі вельмі важны ўклад у развіццё супрацоўніцтва паміж «Пушэ» і «Шкода».

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

НАРАДЖАЮЦЦА... ПЛАНЕТЫ

У вядомай газавапылавай туманнасці Арыёна, як сцвярджаюць амерыканскія астраномы, на нашых вачах адбываецца нараджэнне новых планетных сістэм.

Даследаванні, выкананыя за апошнія пяць гадоў, далі магчымасць устанавіць, што вакол 5 зорак гэтага сузор'я абарачаюцца шчыльныя аблокі касмічнага пылу. Гэтыя дыскападобныя аб'екты, згодна з адной з прынятых тэорый, паступова павінны збірацца ў згусткі, з якіх і ўтвараюцца нябесныя целы — планеты.

Далейшыя назіранні, як лічаць вучоныя, дапамогуць лепш зразумець працэс фарміравання нашай Сонечнай сістэмы, а наяўнасць вялікай колькасці зорак з пылавымі аблокамі з'яўляецца яшчэ адным сведчаннем на карысць таго, што Зямля — не унікальнае тварэнне Сусвету.

Уладзімір ЛАРЫЁНАЎ, астраном.

36,6°

ВАРЫКОЗНАЕ РАСШЫРЭННЕ ВЕН: ЛЯЧЭННЕ БЕЗ АПЕРАЦЫІ

Статыстыка сведчыць: кожная трэцяя жанчына пакутуе ад варыкознага расшырэння вен. [illegible]

[illegible] ад варыкозу, ёсць рызыка, што ў дачкі ці ўнучкі таксама выявіцца расшырэнне вен.

Як жа дапамагчы жанчынам, схільным да гэтай хваробы? Ім [illegible]

[illegible] тах стомленасці рабіць «бярозку» (стойку на лапатках). Акрамя таго, на ўвесь дзень абавязкова бінтуйце ногі або насіце спецыяльныя панчохі, якія падтрымліваюць кал- [illegible]

[illegible] най работай кішэчніка.

Карысныя ножныя ванны: развядзіце ў тазіку з вадой (t= 38,5°С) 200 г соды і 70 г галыну (квасцоў) і трымайце ногі 15 хвілін.

Прапануем вам некалькі рэцэптаў лячэння варыкознага расшырэння вен, узятых з народнай медыцыны.

● Тры сярэднія антонаўскія яблыкі старанна вымыйце ў халоднай вадзе, пакладзіце ў эмаліраваную каструлю і заліце літрам кіпеню. Шчыльна загарніце ў коўдру, зверху пакладзіце падушку і настойвайце 3 гадзіны. Цяпер разатрыце яблыкі і атрыманую вадкую сумесь працадзіце. Штодзённа прымайце па 50 г настою два разы на дзень (раніцай нашча, а ўвечары — перад сном) да таго часу, пакуль не адчуеце паляпшэння. Указанай прапорцыі хапае на 5-6 дзён.

● Паўлітровы слоік запоўніце на трэць бярозавымі пупышкамі і заліце гарэлкай да горлачка. (Бярозавыя пупышкі збіраюць тады, калі яны набухлі, але зялёныя лісточкі яшчэ не паказаліся, старанна высушваюць. Іх можна выкарыстоўваць пры прыгатаванні лекаў на працягу двух гадоў.) Настойвайце 10 дзён, зрэдку памешваючы. Пры болі ў венах змажце іх гэтым настоем і адпачніце 10—15 хвілін. Затым зноў змажце вены настойкай. Адмяніце хоць бы на час абвастрэння любыя фізічныя нагрузкі.

Настойка бярозавых пупышак таксама дапамагае пры тромбафлебіце, незагойных ранах. Яе можна выкарыстаць замест ёду.

● Нарэжце долькамі свежыя памідоры і пакладзіце іх на хворыя вены. Трымайце да таго часу, пакуль не пачне пашчыпваць. Тады здыміце памідоры, а ногі змыйце халаднаватай вадой. Працэдуру паўтарайце штодзённа, пакуль не знікне сінь на венах.

● Усыпце ў вядро 200 г сухой травы сушаніцы багністай, заліце кіпенем, ухутайце і настойвайце гадзіну. Калі настой астыне, але будзе яшчэ цёплым, апусціце ў яго ногі і трымайце паўгадзіны, перыядычна падліваючы кіпень.

● Змяшайце жменьку тоўчанага горкага (шэрага) палыну з 0,5 л сыраквашы, нанясіце сумесь на марлю і прыкладзіце да таго месца, дзе вены найбольш расшыраныя. Ногі пакладзіце на невялікую падушку і прыкрыйце поліэтыленам. Праз паўгадзіны кампрэс здыміце.

● Вазьміце па палове сталовай лыжкі купальніку горнага і кары ляшчыны звычайнай (арэшніку ляснога). Заліце кіпенем (600 г) і настойвайце ноч. Раніцай працадзіце, піце па 3/4 шклянкі 3 разы на дзень да яды. На ноч зрабіце кампрэс: ільняную анучку намачыце малочнай сыроваткай і абкруціце ўсе хворыя месцы, зверху прыкрыйце кампрэснай паперай. Раніцай абмыйце ногі халоднай вадой. Можна выкарыстаць настой з перамолатага лісця і кветак каштану конскага.

Калі варыкознае расшырэнне вен суправаджаецца такімі пабочнымі з'явамі, як ацечнасць, павышаная стомленасць ног, сверб у месцах венозных вузлоў, эфектыўныя наступныя сродкі:

● 50 г кветак каштану конскага заліце 0,5 л пшанічнай гарэлкі і настойвайце 2 тыдні. Прымайце па 40 кропель з вадой 3 разы на дзень. Курс лячэння — 3-4 тыдні.

● Прыгатуйце сумесь з 50 г размятых разам са скуркай пладоў каштану конскага (не пераблытайце з каштанам ядомым!) і 50 г пладоў рабіны, заліце 0,5 л гарэлкі і настойвайце 2 тыдні. Прымайце па 20 кропель 3 разы на дзень (лепш гэта рабіць пасля яды). Адначасова некалькі разоў на дзень змазвайце хворыя месцы такой маззю: вазьміце па 1 г парашку кветак рамонку, лістоў і кветак шалфею, 50 г расцёртых пладоў каштану конскага і 5 г бульбянога крухмалу; сумесь заліце 200 г гарачага курынага тлушчу і пратапіце на вадзяной лазні на працягу 2,5 гадзін. Настойвайце ноч. Затым прагрэйце да кіпення, адцісніце, працадзіце і астудзіце.

● Пры язвах голёнкі змазвайце хворыя месцы 2-3 разы на дзень настоем вадзянога перцу, а затым сокам трыпутніку. На ноч балючыя ўчасткі засыпце парашком з кветак маруны веснавой, а затым абгарніце льняной анучкай.

Нярэдка бывае так, што варыкознае расшырэнне вен суправаджаецца трафічнымі язвамі і інфіцыраванымі ранамі.

● Пры гэтых хваробах можа дапамагчы прысыпка з высушанага лісця крапівы або з буквіцы і кветак маруны (дзяцельніку жоўтага).

● Ёсць і больш складаны, але вельмі эфектыўны сродак. Па сталовай лыжцы парашку з лісця і кветак буквіцы, лісця крапівы двухдомнай, па 20 г воску пчалінага і сасновай жывіцы, па чайнай лыжцы соку алоэ і лікаподзію і 1/8 чайнай лыжкі паленага галыну засыпце ў прыведзенай паслядоўнасці ў павольна кіпячы курыны тлушч (без скварак) і гатуйце паўтары гадзіны на павольным агні, няспынна памешваючы. Сумесь працадзіце праз дробнае рэшата і астудзіце. Мазь нанасіце тоўстым слоем на марлю і прыкладвайце яе да хворага месца 2 разы на дзень — раніцай і на ноч.

Калі пачаць прымяняць гэтыя народныя сродкі пры першых прыметах захворвання, можна абысціся і без аперацыі.

Віктар БЯЛОЎ, кандыдат медыцынскіх навук.

«Крестьянка».

КРЫМІНАЛ

НА «СЛІЗКІМ» АСФАЛЬЦЕ

У Зэльвенскім раённым судзе нарэшце закончыўся разгляд крымінальнай справы аб нападзе на аўтафургоны (так званыя фуры). Прайшоў роўна год з таго дня, як нечакана 8 хлопцаў з г. п. Зэльва і прылеглай да пасёлка вёскі Барадзічы, не п'яніц, спакойных, на першы погляд, запрасілі ў ГРАУС г. Слоніма, ды там і пакінулі. Спачатку гэтая навіна хадзіла сярод вузкага кола блізкіх і знаёмых як нейкае непаразуменне, прыкрая памылка міліцыі, якая вось-вось высветліцца і будзе выпраўлена. Але сыны і мужы не вярнуліся дамоў і праз тры дні. Іх арыштавалі. Усіх. Выявілася, што ўсе яны, пачынаючы са снежня 1994 года, нападалі на праходзячыя праз г.п. Зэльва аўтафургоны з замежнымі нумарамі і кралі адтуль частку грузаў.

Сама ідэя «зняць жырок з капіталістаў» упершыню прыйшла ў галаву самаму малодшаму — 20-гадоваму жыхару в. Барадзічы В. Куніцы. Сваім «адкрыццём» ён падзяліўся з аднавяскоўцам Ю. Сонецам. Тым больш, што абодва не парывалі са спортам, мелі поспехі ў бегу на кароткія дыстанцыі яшчэ са школы. Па сцэнарыю трэці павінен быць з аўтамашынай, ехаць на пэўнай адлегласці ад «аб'екта» і падбіраць «улоў». На гэтую ролю адразу ж згадзіўся 32-гадовы бацька сям'і В.Палевіч, таксама з Барадзіч, які на той час нідзе не працаваў і падбіраць на асфальце «падарункі» палічыў для сябе справай нерызыкоўнай і няпыльнай.

Месцам «атакі» быў выбраны ў акрузе Пляцяніцкі пераезд. Было ўстаноўлена, што дысцыплінаваныя еўрапейцы пераадольваюць чыгуначнае палатно на мінімальнай скорасці. У гэты момант хутканогія Сонец і Куніца з нажамі ў руках павінны паспець выбегчы з прыдарожных кустоў, зачапіцца за задні борт крытага фургона і, разрэзаўшы тэнт, пранікнуць у прычэп. Далей усё проста: тавары выкідваюцца на асфальт, а Палевіч, які едзе ззаду на аўтамашыне, іх акуратна грузіць у салон і багажнік. Пры пад'ездзе да наступнага пераезда ў в. Чамяры Слонімскага раёна «група захопу» на хаду выскоквае і спакойна садзіцца ў пад'ехаўшую машыну. Усё! Тавар упакаваны, гатовы да рэалізацыі.

Позним вечарам 21 снежня 1994 года менавіта такі план і быў паспяхова ажыццёўлены. З аўтамашыны «Скінія» ўкралі посуд вядомай швейцарскай фірмы «ЦЭПТЭР» на суму 2713 долараў ЗША. Частку посуду прадалі на рынку ў Мінску, прычым танна, бо сапраўдная цана такіх камплектаў, як «Прынц-6», «Стандарт А» была невядома. Нават маці Куніцы, бухгалтар мясцовага калгаса, заўважыўшы сярод кухоннага посуду прыгажуню-каструлю, не здагадалася аб яе сапраўдным кошце і паверыла сыну, што той купіў яе за 10 долараў.

Пасля ўдалай вылазкі прайшлі 3 тыдні, а ў мясцовых міліцэйскіх зводках панавала цішыня. Вадзіцель «Скініі» заўважыў парэзаны тэнт толькі на стаянцы каля г. Дзяржынска. Заявіў у міліцыю, але там нават не ўзбудзілі справы. Твае, маўляў, праблемы, Ганс, ты і разбірайся, а нас пакінь у спакоі.

Акрыленыя поспехам, Сонец і Куніца ўспомнілі аб сябрах, якія таксама сядзелі без грошай. У аднаго з іх была аўтамашына, праўда, не свая, а райнасенінспекцыі, але ва ўмовах пакуль яшчэ сацыялістычнага гаспадарання амаль што свая. М.Табашнікаў і яго беспрацоўны сябар С.Харытонаў адразу ж згадзіліся, тым больш што роля абодвум адводзілася не вельмі небяспечная — збіраць «падарункі».

13 лютага 1995 года ўчатырох на старэнькім «УАЗе» прыехалі на пераезд, занялі пазіцыю. Праз лічаныя хвіліны ўсё тыя ж Сонец і Куніца ўжо сядзелі ў аўтафургоне, вызначаючы навобмацак наяўнае. На гэты раз там аказаліся мяккая мэбля, матрацы. Тавар палічылі не зусім патрэбным, але ўсё ж скінулі матрац і два крэслы. Калі Табашнікаў і Харытонаў нагружалі «УАЗ», прыехаў Палевіч са сваім сябрам В.Ганчаровым. «Улоў» для такой брыгады палічылі яўна недастатковым, таму вырашылі паўтарыць. На гэты раз нападу падверглася маскоўская фірма «Руслан Індустрал Традыцыён ІНК», якая ўласным транспартам дастаўляла ў расійскую сталіцу з Францыі дзіцячыя памперсы. 107 упаковак на суму 3.959.000 рублёў апынуліся на асфальце паміж Пляцянічамі і Чамярамі. Сонец і Куніца да апошняга моманту нават не падазравалі, што яны так хвацка выгружаюць, аднак употай спадзяваліся атрымаць штонебудзь «ад Кардэна». Памперсы дык памперсы! Адвезлі іх на склад, у які стаў ператварацца гараж Палевіча, і там выгрузілі, узяўшы сабе па некалькі ўпаковак — на ўсякі выпадак.

Пачакалі тыдзень. Зноў цішыня! 20 лютага група папоўнілася. Іх хаўруснікамі сталі М.Мячэйка і С.Палховіч. На гэты раз менавіта яны разам з В.Куніцай стартавалі на «кароткую дыстанцыю» на пераездзе. «Борт» быў паспяхова ўзяты. На асфальт паляцелі макарона, масла, рыс, ахаладжальныя напоі — усяго выгрузілі прадуктаў на суму 2.627.600 беларускіх рублёў. Склад папаўняўся. Цяпер ужо выхадных і адгулаў вырашылі не браць: капіталісты не рэагуюць! Да таго ж папаўзлі чуткі, што мяркуюць закрыць на няпэўны тэрмін праезд праз беларуска-польскую мяжу ў Берастаўіцкім раёне.

21 лютага, вечарам, на пераездзе сабраліся ўсе: двое «Жыгулёў» стаяла напагатове. Палевіч і Ганчароў — за «штурваламі», Харытонаў, Табашнікаў і Сонец падахвоціліся падбіраць, астатнія — на «борт». Калі ля пераезда прытармазіў доўгачаканы аўтафургон і ўся тройца дружна ўзяла старт, ніхто не думаў, якім будзе фініш, колькі радасці і засмучэнняў прынясе адначасова гэты пахмурны зімовы дзень прыдарожным піратам!

Спачатку буйна пашанцавала: кузаў аўтамашыны «МАЗ», якой кіраваў жыхар Латвіі Томсанс, аказаўся цалкам запоўнены японскімі тэлевізарамі «Шарп». Кідаць такі тавар на асфальт — злачынства. Вырашылі зняць хоць адзін на пераездзе ў в. Чамяры, калі аўтамашына прытармозіць. Але ... Вось дык дзіва! На пераездзе загарэўся чырвоны ліхтар, і аўтамашына спынілася на цэлых 5 хвілін. Не губляючы часу, арганізавалі разгрузку, паспелі зняць 10 тэлевізараў, 8 з якіх загрузілі ў пад'ехаўшыя легкавушкі. Два не змясціліся — з імі на бязлюдным аўтобусным прыпынку, прама каля пераезда, засталіся Палевіч і Куніца. А тым часам вадзіцель аблегчанага грузавіка, праязджаючы па вуліцы г. Слоніма, атрымаў сігнал ад свайго калегі: маўляў, пашкоджаны кузаў... Не марудзячы, звярнуўся ў аддзел міліцыі. Супрацоўнікі Слонімскага ДАІ аказаліся больш сумленнымі, чым іх дзяржынскія калегі, і адразу ж выехалі на шашу ў накірунку Зэльвы. Убачыўшы запозненых пасажыраў на прыпынку каля в. Чамяры, спыніліся. І не памыліліся... Дзве скрынкі з тэлевізарамі «Шарп» адразу ж выклікалі падазрэнне, і неўзабаве ап'янелыя ад удачы налётчыкі адказвалі следчаму на пытанні. Затым былі вобыскі, пасля якіх пратаколы папоўніліся вышэйпамянёнымі каструлямі, сервізамі, памперсамі, макаронай...

Да такой раптоўнай развязкі ніхто не аказаўся гатовым — схаваць украдзенае не паспелі. Вынік усіх перыпетый — прысуд: двое прыгавораны да 4 гадоў пазбаўлення волі ў калоніі ўзмоцненага рэжыму, трое — да 5 гадоў і трое — да 6 гадоў. Акрамя таго, Палевіч асуджаны за незаконнае захоўванне боепрыпасаў. Ці выпадкова хаваў у доме 950 патронаў?

Куды б, у якую бездань, зацягнуўся дарожны «бізнес» маладых і здаровых хлопцаў, калі б яго не спынілі? Пытанні, пытанні...

Перамога правасуддзя? Як сказаць. Хутчэй, чарговае паражэнне грамадства і дзяржавы. Паражэнне бацькоў і настаўнікаў, сяброў і маладых жонак, парламента і ўрада. Грамадства, асабліва маладое пакаленне, аказалася псіхалагічна не гатовым да крызісу ў эканоміцы, беспрацоўя. Прывыклі са школы рабіць толькі тое, да чаго прымушаюць і чаго патрабуюць. Здаровыя хлопцы, мужчыны разгубіліся, калі жыццё запатрабавала ад іх самастойна, у рамках закона, знайсці сваё месца пад сонцам. Ногі пацягнулі на дарогу... Амаль усе тлумачылі свае «подзвігі» цяжкім матэрыяльным становішчам. Хто хацеў купіць касцюм на ўласнае вяселле, хто зрабіць падарункі маці. Зямныя, зразумелыя жаданні. Але ж якая жаніцьба ў 20 гадоў, калі за душой ні патрэбнай спецыяльнасці, ні рабочага месца, ні ўласнай капейкі? І ці можна дарыць маці крадзенае?

Гаворачы апошнія словы ў перапоўненай зале суда, амаль усе падсудныя плакалі, прасілі аднаго — не пазбаўляць волі. Некаторыя кляліся суду, што пешшу панясуць тыя тэлевізары, памперсы і макарону аж у самую Маскву. Плакалі маці і жонкі: ім цяжка, іх зразумець можна. У падсуднага Сячэйкі «балельшчыкаў» у судзе не было: бацькі не памятае, а маці памерла год назад. Дзядзька на суд не прыйшоў. Шкада хлопца, але чаму так дружна рванулі, не задумваючыся, пад артыкул, санкцыя якога — ад 10 да 15 гадоў з канфіскацыяй? Адказ трывіяльны: не ведалі, не думалі, што ўсё так сур'ёзна. У Маскве ці на багатым Захадзе, маўляў, з-за некалькіх каробак тавару шуму падымаць не стануць. Не ўлічылі, што тым самым маглі пакінуць без месячнай (а то і больш) зарплаты рабацягу-вадзіцеля.

Слёзы заўсёды выклікаюць спачуванне, але мужчынскія, асабліва калі імі расплачваюцца за макарону...

А ў гэты час у суседнім калгасе дояць і кормяць кароў пенсіянеры скрючанымі поліартрытам пальцамі (а то і зусім падаіць няма каму). Няўжо паратунак ад галоднай смерці ў дзяцей хлебаробаў на «слізкім» асфальце, дзе возяць снікерсы-памперсы? Згодны, такім пытаннем нельга падвесці рысу. Прамая не атрымаецца. Звілістая ніць сёння звязвае, здавалася б, такія розныя карцінкі, кантрасты нашага быцця.

Вячаслаў ІГНАЦІК, пракурор Зэльвенскага раёна, саветнік юстыцыі.

ТЭЛЕБАЧАННЕ, 13 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль. **7.50** Эканамікст. **8.00** Навіны. **8.15** «Уладары бліскавіц». Мультфільм. **8.25** «Не адлятай, зямлянін!» Каротка-метражны маст. фільм. **9.00** Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 11-ы клас. «Народная трагедыя». Васіль Быкаў і яго аповесць «Знак бяды». **9.40** «Вестгейт». Тэлесерыял. **10.35** «Зорная ростань». Тэлеконкурс маладых артыстаў эстрады. **11.15** Відзьма-нявідзьма. **12.15** «Карціна». Маст. фільм. 2-я серыя. **15.00** Навіны. **15.15** «Казка для Наташы». Мультфільм. **15.25** «Невымоўнае». Частка 2-я «Музыкант Зміцер Сляповіч». **16.00** «Водгулле-86». Перадача з Магілёва. **16.30** Правінцыя. Навагрудскі раён. **17.00** Крэда. **17.20** Госці ў хату. Англія сёння. **17.50** Музычны антракт. **18.00** Роднае слова. **18.25** Эканамікст. **18.35** «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV. **18.50** Навіны (з сурдаперакладам). **19.05** «Кантрасты». Прававая праграма. **19.35** «Хто гэта?» Тэлегульня. **19.40** «Вестгейт». Тэлесерыял. **20.40** Калыханка. **21.00** Панарама. **21.55** Музычны антракт. **22.05** Андрэй Міронаў, Яўген Еўсцігнееў у маст. фільме «Неверагодныя прыгоды італьянцаў у Расіі». **24.00** Навіны. **0.15** Каралеўскае паляванне.

ГРТ

5.00 Тэлераніца. **8.00** Навіны. **8.15** «Сакрэт трапіканкі». **9.05** Тэма. **9.50** У свеце жывёл (з сурдаперакладам). **10.30** Адгадай мелодыю. **11.00** Навіны (з сурдаперакладам). **11.10** У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Кантакт — дзелавое супрацоўніцтва краін Садружнасці». **11.50** «Адкрытая кніга». Фільм 1-ы. 2-я серыя. **13.00** «Намаляваць пачатак». Мультфільм. **13.10** «Т.С.Н.» («Тэлевізійная служба навін»). Серыял. **14.00** Навіны (з сурдаперакладам). **14.20** «Драконы падзямелляў». **14.40** Кактус і Ко. **14.50** Домі-соль. **15.10** Покліч джунгляў. **15.35** «Элен і хлопцы». **16.00** Тэт-а-тэт. **16.30** Сем дзён спорту. **17.00** Навіны. **17.20** «Сакрэт трапіканкі». **18.10** Гадзіна пік. **18.35** Адгадай мелодыю. **19.00** Парыжскія тайны Эльдара Разанава. Марына Уладзі. **19.45** Добрай ночы, малышы! **20.00** Час. **20.30** Аперацыя. **20.50** Фільм Станіслава Гаварухіна «Дзесяць негрыцянят». **23.10** Навіны. **23.20** Новыя абывацелі. **23.45** «Карамбаліна-Карамбалета». Музычны тэлефільм. **0.50** Сем дзён спорту.

Канал «Расія»

9.05 «Санта-Барбара». **10.00, 16.00, 19.00, 22.00** Весткі. **10.20** Міліцэйская хроніка. **10.30** Музычны экспромт. **10.45** «Чароўны школьны аўтобус». Мультсерыял. **11.15** Новая лінія. **15.05** Свята кожны дзень. **15.15** Там-там навіны. **15.30** Чый бок? **16.20** Далёкі Усход. **16.50** Ніхто не забыты. **16.55** Ваш партнёр. «Цэптэр». **17.10** Кіпрас Мажэйка. «Паралелі». **17.25** Свая гульня. **17.55** Кіно з працягам. «Пецярбургскія тайны». **19.25** Падрабязнасці. **19.35** «Санта-Барбара». **20.30** Ад фортэ да піяна. **21.00** Прагноз надвор'я. **21.10** Рэк-тайм. **21.25** Астралогія кахання. Т.Гвердцытэлі. **22.30** Рака часу. **22.35** Аўтаімгненне. **22.40** Сад культуры.

Расійскія універсітэты

7.30 Мір вашаму дому. **7.40** СІВ. Навіны. **7.50** Гісторыя рускага жывапісу. «Памяці Урубеля». Дак. фільм. **8.10** Руская музычная калегія. І.-С.Бах. Брандэнбургскі канцэрт. **8.25** Гісторыя — настаўнік жыцця. «Аляксандр II». Тэлевізійны дак. фільм. **9.35** Нямецкая мова. 1-ы і 2-і гады навучання. **10.30** СІВ. Навіны. **10.35** Шоу «Зоркі эстрады». **11.30** У рабочы поўдзень». **12.30** Гадзіна «Рэаліста». **13.30** СІВ. Навіны. **13.35** Камп'ютэрны веснік. **14.05** «Чырвонае і чорнае». Тэлевізійны шматсерыйны маст. фільм. 4-я серыя. **15.10** Цёмкавы адкрыцці. **15.30** Аўдыторыя. **16.15** Пігмаліён. **16.45** СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 Кінатэатр юнага гледача. «Цудоўныя гады». 98-я серыя (ЗША). **17.30** Такое спартыўнае жыццё. **18.00** «Сёння». Інфармацыйная праграма. **18.35** Герой дня. **19.00** Свет кіно. Мішэль Пфайфер, Мэцью Модзін і Алек Болдуін у фільме Джанатана Дэмі «Замужам за мафіяй» (ЗША). **20.45** «Оба-на»: выбранае. **21.00** «Сёння». Інфармацыйная праграма. **21.35** Гадзіна серыяла. «Любоўныя вузы-3». Ліна Састры і Марыо Адорф у фільме Нані Лоя «Салонная гульня» (Італія). **22.30** Часінка. **23.00** «Сёння». Інфармацыйная праграма. Начны выпуск. **23.20** Кафэ Абломаў.

Санкт-Пецярбург

12.00, 15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ. **12.10** «Першае каханне». Серыял. **13.00** Хуткая дапамога. **13.30** Парады садаводам. **13.40** «Я вяртаю Ваш партрэт». Музычны фільм. **14.40** «У страха вочы вялікія», «На дачы». Мультфільмы. **15.05, 17.05, 21.00** Музычны момант. **15.15** Стыль жыцця. **15.40** «Нямецкая хваля». **16.00** «Дом кіно». Клаўдыа Кардынале, Анджэй Вайда, Олівер Стоун, Роберт Радрыгес і іншыя. **16.35** «Песенька за песенькай». **17.10** Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія. **18.10** Вялікі фестываль. **18.50** Спартыўныя навіны. **18.55** «Першае каханне». Серыял. **19.50** Тэлеслужба бяспекі. **20.00** Гадзіна мэра. **21.05** Блеф-клуб. **22.00** Спорт. **22.10** Дзень нараджэння. **22.20** Парадоксы гісторыі.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЭЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, Ю. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намесніка галоўнага рэдактара — 68-28-57, 68-29-16, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 68-28-54, 68-29-68, палітыкі — 32-44-12, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносін — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Брэсце — 33-640, Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 68-28-71. ФАКС: 32-35-05, 68-27-83.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 113.326. Індэкс 63.850.
Зак. № 1271.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12